102. évfolyam 1. szám Budapest, 2015. március 90 forint

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVA 1913-BAN

JÓ SZERENCSÉT!

Folytatta munkáját

a Magyar Szakszervezeti Szövetség első kongresszusa

2014. november 21-én tartotta első kongresszusát a Magyar Szakszervezeti Szövetség. A tanácskozás küldöttei többek között állást foglaltak az alábbiakban:

„Valódi munkahelyekre, tisztes jövedelmekre, kiszámítható, tervezhető jövőre, tripartit érdekegyeztetésre van szükség! Elfogadhatatlan az eddigi gyakorlat. A problémák súlya és halmaza olyan társadalmi feszültségeket okoz, amelyet csak közösen tudunk megoldani.

A korengedményes, korkedvezményes nyugdíjak ügyével továbbra sem foglalkoznak, amelyek megoldása nem várathat tovább!

Nincs tovább hová hátrálnunk! Elég volt az egyoldalú víziókból! Elég volt a szűk csoportérdekeket szolgáló intézkedésekből, rendeletekből, törvényekből!

Ma Magyarországon naponta tízezrek mennek az utcára jogos követeléseiknek hangot adva. Támogatjuk mindazokat, akik a demokrácia alapértékeiért, az érdemi párbeszédért, a tisztes megélhetésért, a szociális biztonságért emelnek szót. Minden ügy közös ügy!

A közszféra és a versenyszféra szereplői egységesen lépnek fel. Ha kell, demonstrálunk, harcolunk, a sztrájktól sem riadunk vissza mindaddig, amíg követeléseink nem teljesülnek.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség felhívja valamennyi tagját, és a felelősen gondolkodó honfitársait, hogy hallassák hangjukat, fejezzék ki akaratukat az ország jövőjével kapcsolatban.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség kongresszusa közös cselekvést, közös fellépést hirdet meg, mert közös jövőnkről van szó! Érdekeink azonosak, a cselekvésünk is legyen közös!”

A munkát decemberben nem fejezték be a küldöttek, s arról döntöttek, hogy a tanácskozást 2015-ben folytatják.

Erre került sor február 27-én. Megtárgyalták, majd elfogadták a kongresszus ügyrendjét és napirendjét. Ennek keretében került sor a szövetség alakuló ülése óta végzett munkáról szóló beszámoló elfogadásáról, az Autonóm Szakszervezetek Szövetsége és a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége Magyar Szakszervezeti Szövetségbe történő beolvadásáról, az Alapszabály módosításáról. A napirend hatodik pontja szerint került sor a Magyar Szakszervezeti Szövetség Programjának ismertetésére, vitájára, majd elfogadására. Ezt követően pedig az új tisztségviselők megválasztására került sor.

A kongresszus utolsó pontjaként került sor a tisztségviselők megválasztására. A küldöttek elnöknek Kordás Lászlót, alelnöknek pedig Székely Tamást választották meg. Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke a MASZSZ elnökségének tagja lett.

A múlt évben megszerzett mandátumuknak megfelelően, a Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetét Rabi Ferenc elnök, Csanády József és Varga Éva alelnök képviselte.

A kongresszust követően Pataky Péter a Magyar Szakszervezeti Szövetség leköszönő, Kordás László a szövetség új elnöke, valamint Székely Tamás, aki továbbra is a MASZSZ alelnöke, tartott sajtótájékoztatót.

Pataky Péter, a Magyar Szakszervezeti Szövetség volt elnöke a sajtótájékoztatón kiemelte: az új szövetség az MSZOSZ és az Autonómok jogutódjaként működik tovább, tagjai a két konföderációt alkotó tagszervezetek. A MASZSZ a magyar szakszervezeti mozgalom legnagyobb taglétszámú szakszervezeti szövetsége - hangsúlyozta.

Kordás László elnök kifejtette: aktívabb közéleti szerepvállalásra, valódi érdekvédelemre készül a szövetség, elsődleges cél, hogy a minimálbér nettója érje el a létminimum értékét. Hozzátette, jelenleg 20 ezer forintos különbség van a kettő között, ami tarthatatlan. Kordás László azt is elmondta: fontosnak tartja, hogy az integráció folytatódjon.

Székely Tamás alelnök ugyancsak hangsúlyozta, hogy a legnagyobb konföderáció jött létre Magyarországon. Rámutatott: a munkavállalók számos problémával küzdenek, ezeket meg kell oldani, érdemi társadalmi párbeszédre van szükség. Megfogalmazása szerint a MASZSZ az egyeztetések „zászlóshajója” kíván lenni. Olyan akcióképes szervezet jött létre, amely tettekben is képes lesz érdekeit érvényesíteni – emelte ki.

Pataky Péter, az MASZSZ leköszönő elnöke elmondta, hogy a SZEF február 21-én úgy döntött, nem olvad be szövetségbe, de ettől függetlenül nem is lépett ki belőle, így a MASZSZ tagszervezete lesz. A leköszönő elnök arról is beszélt, hogy elkészült a vagyonleltár tervezete: a MASZSZ mintegy 1,4 milliárd forint vagyonnal rendelkezik. Pataky Péter kitért arra, hogy az alapszabály szerint két alelnököt kellett volna választani, de szimbolikusan - jelezve, hogy az integráció nem zárult le teljesen - egyelőre üresen marad a másik alelnöki szék. Ugyanezen megfontolásból 18 helyett 16 elnökségi tagot választanak a pénteki első kongresszuson - fűzte hozzá.

A kongresszus elfogadta a szövetség új programját. A program szerint a szövetség kiemelt célja, hogy erősítsék az ágazatokon belüli, és azok közötti együttműködéseket.

A MASZSZ minden értelemben szolgáltató szakszervezetté válik, és így elősegíti, hogy tagszervezetei egységes szolgáltatások nyújtására legyenek képesek, valamint egy új információs rendszer kiépítésével közvetlenül a szakszervezeti tagokkal tudjanak kapcsolatot tartani. A „kormány által életben tartott, sokszor korlátozott jogkörű társadalmi párbeszéd fórumok mellett” meg szeretnék teremteni az alternatív társadalmi párbeszéd rendszerét.

Kongresszus után

A választási ciklus elején – kongresszus után – dokumentumokban leírjuk, hivatalos üléseken elmondjuk, hogy az előttünk álló négy-öt év nagyobb erőfeszítéseket, még több energiát, küzdelmet vár el az érdekérvényesítés frontján, az abban vezető szerepet vállalóktól és a szakszervezeti tagságtól, mint az azt megelőző években. Leírjuk, elmondjuk, miközben magunkban mindig azt reméljük, hogy nem így lesz, hogy minden jobban, számunkra kedvezőbben alakul, hogy a kormány munkavállaló barát politikát folytat, a munkáltatók megértőbbek és engedékenyebbek lesznek a tárgyalóasztalnál, s az érdekvédelem kikényszerítő eszközei ott porosodnak majd a raktárban, használatlanul.

Azért van ez így, mert ez utóbbit a vágyaink, míg az előbbit a racionalitás vezérli.

Több mint harminc éve veszek részt a bányász szakszervezeti mozgalomban, gyűjtöttem annyi tapasztalatot, ami talán hitelessé teszi azt, amit írok.

Az érdekek hatékony képviselete soha nem volt könnyű. A szakszervezet, amely lényegét tekintve is a munkaharc erőteljes kifejezője és képviselője, mindig meg kellett, hogy küzdjön a dolgozók és nyugdíjasok jogainak védelmében, az éppen aktuális hatalom, vagy helyi szinten a munkaadók, tulajdonosok munkavállalókat sújtó intézkedéseivel, fellépéseivel szemben.

A tárgyalóasztalnál az érvek csatájában, az utcán erőt demonstrálva, nagygyűléseken, minden, törvény által a részükre biztosított lehetőséggel élve.

Ha visszamegyünk a kezdetekig és onnan tekintjük végig a megtett utat, megállapíthatjuk, hogy szakmai szakszervezetünk története, a múlt század elejétől a XXI. század első évtizedéig, különböző társadalmi rendszereken átívelő, és történelmi korokban, gazdasági struktúrákban megvívott érdekharcok gazdag története.

A II Világháború előtti időszak a szakszervezeti mozgalom hőskora, amelyben nem volt békés korszak. Sokszor véres összecsapások, olykor halálos áldozatok kísérték a munkavállalói érdekvédelmi harcot. Feltételezem, hogy elődeink is reménykedtek titokban, hiszen ezért harcoltak, hogy élhetőbb világban éljenek.

A háború után azért nem volt könnyű önálló véleményt megfogalmazni, sajátos, érdekvédő hangon megszólalni, mert a transzmissziós szerepbe kényszerített szakszervezetek kijelölt pályán mozogtak. A helyi érdekképviselet azonban ekkor is képes volt markánsabb érdekérvényesítésre, ha tisztségviselői erre alkalmasak és hajlandók voltak.

A kilencvenes évek hirtelen változást hoztak a szakszervezeti munkában. Ám éppen, amikor elindulhatott volna a „klasszikus” érdekharc, az akkori hatalom – különféle praktikákkal és intézkedésekkel: lásd üzemi tanácsok létrehozása, szakszervezeti jogok átviteli kísérletei, vagyonviták, a szakszervezeti élet pluralizálása, stb. – mindent megtett azért, hogy a hagyományos szakszervezeti mozgalom nehezen gyógyuló sebeket szerezzen, s a fennmaradásáért folytatott küzdelemben, ne legyen ereje az igazi érdekvédelmi munkára.

A bányaiparban megkezdődő bánya-erőmű integrációk, majd a privatizáció számos, munkahelyeket és emberi sorsokat érintő hatásait kellett, egy reprezentativitását folyton igazolni kényszerített szakszervezetnek kezelnie.

Írhattuk és mondhattuk őszinte hittel: a jövő csak küzdelmet tartogat számunkra, folytonos harcot, örökös hadakozást, pillanatnyi szünet nélkül, állandó permanenciában, harcra készen.

Csak legmerészebb álmainkban – titkon, tán még egymás közt sem beszélve róla -, reménykedtünk abban, hogy nem tart sokáig, lecsendesül a vihar, s ha nem is szusszanásnyi szünet, (tudtuk, hogy nincs megállás), de nyugodtabb időszak következik a munkaharcban.

Volt megengedőbb ideje a harcnak, amikor a társadalmi párbeszéd fórumai működtek, megköttettek mind a két oldal (sőt, három oldal!) részére elfogadható megállapodások, volt rendszere a bér- és szociális tárgyalásoknak.

Ma, a szociális dialógus hívei számára kemény idők járnak.

A kétharmados országgyűlési hatalom, saját képére formálta a Munka Törvénykönyvét, megnyirbálva a munkavállalói jogosultságokat, a sztrájkot szinte teljesíthetetlen feltételekhez kötötte, a korkedvezményes nyugdíjat (a „bányásznyugdíjat” különösképpen) a jogosultakat hátrányosan érintő módon átalakította, bizonyos foglalkozási körökben eltörölte, s még hosszan sorolhatnánk a munkavállalók sérelmére meghozott intézkedéseit.

Ebben a helyzetben is leírhatjuk és elmondhatjuk: a szakszervezet előtt tornyosulnak a feladatok, nincs megállás, nincs szusszanásnyi szünet.

Aki ma komolyan hiszi, hogy lesz olyan pillanat, amikor a tisztségviselői székében kényelmesen hátra dőlhet, óriási tévedésben van.

A cikk elején leírtam, hogy azért van ez így, mert a fegyverszünetet a vágyaink, míg a harckészültséget és a naponta megvívott csaták létét a racionalitás vezérli.

Kongresszus után ez a racionalitás a tettek mozgatórugója.

Ez van jelen a következő öt évre szóló programban, ez irányítja a program megvalósítását részletesen tartalmazó cselekvési program célkitűzéseit is.

Ez így van rendjén.

Ami pedig a vágyainkat illeti. Azért, az nem baj, ha reménykedünk, hogy egyszer eljön az idő, amikor újra normális mederben folyik Magyarországon a munkavállalói érdekvédelem.

Ebben hihetünk. A hit kell a harchoz!

Hámori István Péter
főszerkesztő

Szociális Európa, szociális piacgazdaság, nincs szociális párbeszéd nélkül

Beszélgetés Rabi Ferenccel, a BDSZ elnökével

Tavaly év végén lezajlott a BDSZ XXXIV. kongresszusa, amely elfogadta a szakszervezet 2019-ig szóló, ötéves programját. Ennek kapcsán ültünk le beszélgetni Rabi Ferenccel, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnökével.

- A BDSZ programjának kibontására cselekvési program készül, mely részletesen tartalmazza a megvalósítandó feladatokat, határidőket, illetve a végrehajtásért felelős nevét. Mik azok a tennivalók, amik a sorrendben prioritást élveznek, magyarul: mivel kezditek a program célkitűzéseinek megvalósítását?

- Minden program a megvalósítás révén válik a munkavállalók számára eredményeket és biztosabb, kiszámíthatóbb foglalkoztatási viszonyokat teremtővé. Tehát a program végrehajtásakor nagyon nehéz súlyozni, hogy mikor mi következik, hiszen folyamatosan és az elkészítendő cselekvési terv alapján kell majd gyakorlattá tennünk a következő időszak programpontjait.

- Ez igaz, de mindig van egy első feladat.

- Ami rögtön jelentkezett ez év elején és az energiáink jelentős részét lekötötte, hogy hogyan tudunk Magyarországon egy erős, újragondolt, országos konföderációs tevékenységet folytatni. Ehhez, két évvel ezelőtt, május elsején, elindítottunk egy folyamatot, amely most jutott el odáig, hogy a február 27-28-án megtartott MASZSZ I. kongresszusi fordulónapon hozott minőségi változást. A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége, illetve az Autonómok Szakszervezeti Szövetsége tagszervezetei úgy döntöttek, hogy megszüntetik a konföderációikat és a Magyar Szakszervezeti Szövetségben kötnek új, és reményeim szerint erőteljesebb szövetséget, a következő időszakra vonatkozóan.

- Az eredeti elképzelés három konföderáció fúziójáról szólt.

- A Szakszervezetek Együttműködési Fórumának két, jelentős tagszervezete szintén támogatta a szakszervezeti összefogást, ugyanakkor a SZEF összessége, pár szavazattöbbséggel úgy döntött, hogy egyelőre a konföderáció megőrzi önállóságát és a tagszervezetei nem fuzionálnak az Autonómok és az MSZOSZ tagszervezeteivel. Ez sajnálatos. Jó lett volna, és sokkal eredményesebb lehetne a következő időszakban az új konföderációs törekvés, ha az eredeti terveknek megfelelően a hármas, teljes fúziós folyamat lejátszódik.

A magyar szakszervezeti mozgalom történetében, a rendszerváltoztatást követően, kialakulhat egy új helyzet, a versengő szakszervezeti modell lezárása. Bízom benne, hogy meg is valósul az együttműködés és az összefogás. Ezt tudjuk majd a következő öt évben megvalósítani. A versengő szakaszt véglegesen le kellene zárni.

Igaz ez az ágazati szakszervezetekre is, hiszen több mint száz, önmagát ágazatinak mondó szakszervezet szerepel Magyarországon, a nyilvántartásokban, holott alig van néhány, ami megfelel az ágazati kritériumoknak. Osztrák barátaink nagyon hamar, két év alatt, kialakították az új szakszervezeti struktúrájukat, ahol hét, erős ágazati szakszervezet tömörít majdnem egymillió-ötszázezer szakszervezeti tagot, és az ÖGB képes arra, hogy társadalmi szereplőként meghatározzon folyamatokat, úgy a gazdaságban, mint a politikában. Így egy nagyon jó hátteret tud a munkavállalói érdekvédelem számára biztosítani.

- Ez lehet a mi célunk is?

- Pontosan. Ezért a következő öt évben meg kell, hogy valósuljon, amit mi már nyolcadik éve kezdeményezünk, a magyarországi erős ipari szakszervezet is!

Összességében, ha lezajlódik és végigmegy a két folyamat, akkor azt tudom mondani, hogy szakszervezeti felépítési rendszer, vagy, ahogy mondani szokták, struktúra, vonatkozásában jelentős lépést teszünk előre. Akkor a szakértői háttér, a jogi, ügyvédi védelem, a területi jelenlét, és a munkahelyekhez közeli, erőteljes, érdekvédelmi, szakszervezeti tevékenység feltételeit kialakítottuk.

- Milyen példákkal segít ebben az európai gyakorlat?

- Európában is szükséges erősíteni a szakszervezetek presztízsét. Nagyon jó példák vannak – elsősorban az északi országokban -, de mondhatnám Ausztriát, Németországot, a déli országok egy részét is, ahol az erőteljes munkavállalói megjelenítés, a szakszervezeteken keresztül, eredményeket hoz. Kollektív megállapodások vannak, és az is bebizonyosodott, a válság idején, hogy a szociális partnerség, tehát ahol működtek ezek az intézmények, azokban az országokban a válságot sokkal könnyebben áthidalták. Jó példa erre Németország, ahol valós megállapodásokat kötöttek a válság hatásainak kezelésére.

Ebben a vonatkozásban a mi szakszervezetünk indított el egy gondolatot az IndustriAll európai szociális párbeszédbizottsági ülésén: szociális Európa, szociális piacgazdaság, nincs szociális párbeszéd nélkül. Tehát kell a tőke-munka,a tulajdonosok-munkáltatók-munkavállalók közötti megállapodásos rendszereket működtetni. Ez fontos feltétele a munkabékének, s ezen keresztül a társadalom békéjének is. Európa is, a globális szinten, ebbe az irányba tett erőfeszítések, hozzájárulhatnak a kiszámítható, biztonságos termelési, kereskedelmi rendszerek fenntartásához, ahhoz, hogy globális vonatkozásban is egyre közelebb kerüljenek egymáshoz a különböző országok, nemzetek, s a munkamegosztás révén kiszámítható, biztonságosabb viszonyok alakuljanak ki. Ne osztódjék meg a munkavállaló vallási, faji, vagy más nézetek tekintetében, aminek szörnyű eseményei zajlanak ma a világban, az iszlám és más megközelítések kapcsán. A kiszámítható, biztonságos munkavégzésnek a feltétele az is, hogy békés viszonyok legyenek, kiszámíthatóság legyen, csak így lehet betartható megállapodásokat kötni.

- Mit kíván tenni a szakszervezet a munkahelyteremtés érdekében?

- Szakszervezetünk már elkezdett egy folyamatot: hogyan lehet a magyarországi ásványi nyersanyagokat jobban hasznosítani. Elsősorban a szénre koncentráltunk az első megközelítésben. A környezeti szempontokat is figyelembe véve, hogyan lehet felvevő piacot találni a magyarországi, nagy mennyiségben előforduló szénnek és lignitnek? S ezzel hogyan lehet bányászati munkahelyeket létesíteni. Az államtitkári szintű és a szakma minden jelentős szereplőjét prezentáló képviselőkből álló találkozón a beszélgetésből arra a következtetésre jutottunk, hogy közös erőfeszítések kellenek, ahol a piaci viszonyoknak megfelelve az új környezeti kihívásokra is válaszolva lehet megteremteni a fenntartható bányászkodás feltételeit. Erre tettünk konkrét javaslatokat is. Bízom benne, hogy a tőke is – ha megfelelő környezeti szabályozás alakul ki – befektet, és új munkahelyeket hoz létre.

- A meglévő munkahelyek száma rendkívül alacsony.

- Így igaz. Nyolc-kilencezer bányászati munkahely van Magyarországon. Ha ehhez vesszük a kapcsolódó munkahelyeket, akkor is alacsony a korábbi évtizedekhez – s elsősorban a rendszerváltozás előtti időszakhoz - képest.

- Mi a helyzet a könnyűiparban?

- Ismert, hogy hat évvel ezelőtt fúziós folyamat zajlott le, ahol a textilipari, bőripari és ruházatipari szakszervezetek csatlakoztak a bányászszakszervezethez. Ezért figyelemmel kísérjük ezeknek az iparágaknak a helyzetét is. A magyarországi, könnyűipari lehetőségek biztatóbbak. Közel ötvenezren dolgoznak ezekben az iparágakban. Megfigyeltünk egy olyan változást, amely kedvezővé is válhat. Jön vissza bizonyos termelési folyamat a mi európai térségünk, így Magyarország felé is. Vannak olyan termékek, amelyekben magas a hozzáadott érték, a tudás, s ezek piacképesek.

- Mi az iparág legégetőbb problémája?

- A könnyűipari foglalkoztatás legnagyobb kihívása, hogy miként lehet a minimálbérnél magasabb jövedelemszintet elérni az általunk képviseltek részére. Milyen módszereket tudunk arra találni, hogy növekedjék a magyar munkaerő megbecsülése, s képesek legyünk versenyképesen a könnyűipari piacon termékeket eladni. Ezt szolgálják a szakmai találkozások, az ágazati párbeszéd, és most tervezzük, hogy ebben az évben és a következő években is, külföldi vendégeket is hívunk, akiktől szeretnénk megtudni, hogy ők hogyan és milyen módon látják a következő évek, évtizedek termelési lehetőségeit, az ágazatban.

- A reprezentativitás az eredményes munka feltétele. Ehhez pedig elengedhetetlen a folyamatos tagszervezési munka.

- Mind a két ágazatban bizonyítanunk kell, hogy reprezentatívak maradtunk. Ennek, ebben az évben elindul a folyamata, öt évre szóló kitekintéssel. Biztos vagyok benne, hogy a könnyűiparban is és a bányaiparban is a BDSZ reprezentatív szakszervezet marad. Komoly erőfeszítéseket teszünk annak érdekében, hogy növeljük az aktív taglétszámunkat, illetve stabilizáljuk az egyre fogyatkozó nyugdíjas taglétszámunkat. Sajnos a bányászat sajátosságaiból kifolyólag, most érkezett el a bányászok korfája oda, hogy nagyon sokan távoznak el közülünk.

- Közbevetőleg kérdezem: A könnyűipari szakszervezetek hagyományőrzésére is olyan gondot fordít a BDSZ, mint azt tette tavaly, a bányászszakszervezet százéves fennállásának megünneplésével tett?

- Ebben a vonatkozásban is tervezünk rendezvényeket, illetve igyekszünk megemlékezni azokról az évfordulókról, amelyekben a könnyűipari szakmák szakszervezeti évfordulóit ünnepeljük meg. Ebben az évben száztíz éves lesz a textilipari dolgozók szakszervezete. Szeretnénk egy fotókiállítással, és egy ünnepséggel erről is megemlékezni. Szakszervezetünk következő öt évének fontos feladata lesz, hogy azt a tapasztalatot, tudást, ami az elmúlt száz évben különböző területeken megszületett, megőrizzük, továbbvigyük, így nagyon fontosnak tartom, a bányász, textiles, bőrös és ruházatipari hagyományok megőrzését, erősítését. Ez mindig is jelentős társadalomformáló erő volt. Határozott célunk, hogy a kultúránkat, a sport és szabadidő-tevékenységünket bizonyos mértékig megőrizzük.

- Vonatkozik ez a BDSZ-es kiadványokra, s a Bányamunkás újságra is?

- Természetesen. Az újság mindig is fontos volt számunkra, még akkor is ragaszkodtunk hozzá, amikor anyagi szempontok azt diktálták volna, hogy szüntessük meg. A lap végigkísérte történetünket, s reméljük, hogy továbbra is a szakszervezeti tájékoztatás és kommunikáció fontos része marad. S ha már a tájékoztatást említettem. Modernizálnunk kell és tovább javítanunk az elektronikus megjelenésünket. Ebben az évben a honlapunkat átalakítjuk, még inkább igyekszünk interaktívvá tenni. Ki kell alakítani a tagi levelezés feltételeit. Ehhez nagyon fontos, hogy kapjunk pontos elérhetőséget a kollégáktól, hiszen így tudunk még több információt továbbítani (eredményeinkről, testületi döntéseinkről, rendezvényeinkről, stb.), illetve véleményt kérni, javaslatokat, kérdéseket várni ahhoz, hogy milyen irányba alakítsuk a programunk konkrét cselekvéseit. Szeretném, ha azt a szemléletet, hogy nincs szükség már az új, modernizációs folyamatban a szakszervezetekre, meg tudnánk fordítani. Meggyőződésem, hogy amíg lesz bérmunka, s fizetésért, jövedelemért kell dolgoznia a munkavállalók jelentős részének, addig szükség lesz arra is, hogy legyen képviseletük, hiszen az egyénnek mindig nehezebb önmagát képviselnie, s érdekeit érvényesítenie, mintha ezt közösségen keresztül, szervezett dolgozóként teszi.

- Aki egyedül marad, kiszolgáltatottá válik. Az egyéni munkaszerződések mögött nincs ott a kollektíva ereje, nincs ott a kollektív szerződés védernyője.

- Ez így van, bár az érdekérvényesítésnél természetesen vannak olyanok, akik tudásuk, vagy egyéniségük kapcsán képesek arra, hogy egyénileg érjenek el eredményeket, de a többség, a munkavállalók zöme erre képtelen. Ezért kell megerősíteni a szakszervezetiség gondolatiságát, ezért kell, demokráciában, olyan képviseletekben gondolkodni, legyen az párt, vagy országgyűlési jelenlét, hogy legyenek ott a munkavállalók iránt elkötelezettek. Újra kell gondolnunk, hogy milyen módon vállalhatóak az értékek mentén és az általunk képviselt értékek megvalósítása érdekében, hogy segítsük az országgyűlésbe bejutókat abban, hogy szakszervezeti indíttatású képviselőink is legyenek. Az elmúlt nyolc év bebizonyította, hogy e nélkül nagyon nehéz eredményeket elérni. Nagyon nehezen élhető a mindennapokban, hogy a szakszervezetek jogosítványait, lehetőségeit jelentős mértékben szűkítették, munkahelyi, ágazati ás országos szinten is. A valós párbeszédfórumok alig működnek, ezért mindenféle probléma, eredmény kapcsán, szinte csak a személyes kapcsolatokon, vagy nyomásgyakorlással lehet valamilyen változást elérni. Ez egy jól működő demokráciában nem így van. Ott a párbeszéd működik, megállapodásokat kötnek és azokat be is tartják.

- Ehhez is szükség van a szakszervezetek összefogására.

- A következő öt évben fontos feladatunk lesz, hogy ennek a lehetőségeit megvitassuk és együtt más szakszervezetekkel, kiérleljük azt a megoldást, ami a ciklus vége felé esetleg egy új szemléletű, új értékrendű magyar országgyűlési összetételt és ez által kormányzati gyakorlatot eredményezhet. A demagógiát, a populizmust csökkenteni kell. Ha ez nem történik meg, a szociális feszültségek, illetve a megoldatlan ügyek, továbbviszik a szélsőségek felé a közvéleményt és irracionális törekvések irányába fog az ország elmozdulni. Ebben is érzem a következő öt év szakszervezeti felelősségét. Ezt a folyamatot meg kell állítani és vissza kell térni egy olyan tripartit érdekegyeztetési gyakorlathoz, ami segít a szélsőséges megközelítések visszaszorításában is. Nincs a helyén az, amikor egy politikai párt gyűjt aláírásokat nyugdíjkorhatár ügyben. Amikor nincs végiggondolva egyes, korhatár előtti nyugdíjjuttatások megvonása.

- Folytatódik az előző választási ciklusban megkezdett erőteljes harc „nyugdíjügyben”?

- Ha van valaminek aktualitása, az az, hogy az elvett szén külfejtéses szakmai nyugdíjat és a korkedvezményt visszaszerezzük a munkavállalók számára. Ennek érdekében a BDSZ – támaszkodva a VKF-ben (Versenyszféra Állandó Konzultációs Fóruma) kötött megállapodás egy mondatára -, kezdeményezte, hogy a Magyar Szakszervezeti Szövetségen belül legyen összefogás (a székházunkban volt ennek az összefogásnak három-négy megbeszélése), és elindítottuk a közlekedés és egyéb, más iparágakkal együtt, a közös munkavállalói, szakmailag alátámasztott álláspont kialakítását. Ennek két szakmai anyaga már elkészült. Örömmel mondom, hogy a kollégák megértették, hogy a szén külfejtéses problémára is kell találnunk megoldást, és így beépült a szakmai munkavállalói anyagokba is.

- A harc hatékonyságát mindig az eredmény igazolja.

- Már félve mondom, hogy bízom az eredmények elérésében, hiszen az elmúlt négy-öt évben rendkívüli erőfeszítéseket tettünk a korhatár előtti és a rokkant, illetve megváltozott munkaképességű bányászok ügyeiben, részleges eredményeket értünk is el, de a legfontosabb két-három ügyben még nincs megoldás. Ha most sem sikerül, akkor úgy gondolom, hogy a munkavállalóknak egy erőteljesebb akciósorozatot kell lebonyolítaniuk, mert ma is mindennap azt lehet hallani: ötvenöt év felett nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem tudják ellátni – egészségi állapotuk következtében – a munkakörük megkívánta tevékenységet. Ebből fakadóan, vagy betegállományban vannak, s kevesebb jövedelemhez jutnak, vagy kórházi kezelés alá kerülnek, vagy éppen nem kapják meg a szükséges ellátásokat. Nap, mint nap ebből jönnek most már aktuális érdekvédelmi ügyek, és az elfogadhatatlan, hogy ne lássák a döntéshozók: rugalmasságot kell adni a nyugdíjba vonulásnak, a férfiak esetében is. Ezt a rugalmasságot konszenzussal kell, úgy kialakítani, hogy a költségvetés is és a nyugdíjbiztosítás is stabilan tudja tartani. Ezt csak párbeszédben lehet elérni, kormányzaton belüli konzultációs döntések nem segítik a konszenzus és a továbblépés lehetőségét.

Az aktuális ügyekben az új ellátási rendszerek kialakítását a nyugdíjak vonatkozásában látom rendkívül fontos, aktuális ügynek és minden vonatkozásában a minimálbér környékén keresőknek a problémáit. Ők azok, akiktől elvették az alkalmazotti adókedvezményt, bruttó módon hiába emelték a béreiket, ma annyit keresnek, nettó hatvanötezer forint környékén, mint amennyit két-három éve kerestek. Elfogadhatatlan. A létminimum nyolcvankétezer forint.

- Ezekre a problémákra is megoldást kell találni.

- Igen, mert a dolgozói szegénység magával hozza a társadalmi szembenállás növekedését, a társadalmi igazságtalanság pedig mindig kereste a megoldási lehetőségeit. Ma már a jövedelemkülönbségek a legfelsőbb tíz százalék és a legalsó tíz százalék (ez a decilis számítás) között rendkívüli mértékben megnyílt, sokkal jobban, mint bármikor, az elmúlt évtizedekben. Ez sajnos igaz globálisan is. Nem tartható fenn, hogy ez az olló ma már a nyolcszorosa Magyarországon a korábbi háromszorosnak. Ha ez így növekszik tovább, az várható, hogy lesznek olyan dolgozók, akik éhezni fognak. A dolgozói szegénység beláthatatlan következményeit is kezelni kell a mindenkori kormányzatnak. Ezt nem lehet kizárólag közmunkával orvosolni, hiszen akkor még kevesebbet keresnek, mint a minimálbér.

- Zárógondolat a következő öt évet illetően?

- Olyan rendkívüli apátiával is találkozom, amikor többfelé járok az országban, amivel korábban nem, mert nem volt jellemző. Ez abból fakad, hogy úgysem tudunk változást elérni, tehát semmi értelme a tiltakozásnak, az összefogásnak, majd csak lesz valahogy. Ez az a szemlélet, ami megöli a szolidaritást, szétveri a közös szakszervezeti fellépésnek a lehetőségeit. A következő öt évben át kell törni ezt az apátiát is, és elő kell venni a régi jelszót: Munkások! Szervezkedjetek! A győzelem megéri a küzdelmet!

- Köszönöm a beszélgetést. Kívánok a program megvalósításához egészséget, erőt, és jó szerencsét!

Hámori István Péter

106 éve történt Csingerben

106 éve annak, hogy az ajkai szénbányászat történetének legnagyobb bányaszerencsétlensége történt a csingervölgyi aknánál. 1909. január 14-én az Ármin-akna rakodó szintjén a légaknában keletkezett tűz okozta füstben, gázokban ötvenöt bányász lelte halálát. Rájuk emlékeztek a Csingervölgyért Egyesület, a Bányász Hagyományápoló Klub, a Bódéért Hagyományőrző Egyesület tagjai az évforduló alkalmából a parkerdőben, a Bányászati Múzeum udvarán lévő emléktáblánál. A múzeum 1965-ös megnyitása óta az áldozatok nevét megörökítő tábla emlékeztet a tragédiára.

A hagyományokhoz hűen elhangzott a Bányászhimnusz a jelenlévők tolmácsolásában. Gerencsér Hilda, a Csingervölgyért Egyesület elnöke elevenítette fel a végzetes nap eseményeit.

– Azon a reggelen is ugyanúgy sötétben indultak munkába gyalog a bányászok, mint előtte bármely téli napon. Az Ármin-aknai bányamezőbe202 munkás szállt le, és 55-en többé már nem látták élve a felszínt. Nagyon fontos, hogy minden évben emlékezzünk meg a halottakról, és ne hagyjuk feledésbe merülni történetüket. Fontos, mert helytállásuk példa is lehet az utókor számára, és a ma embere csak úgy lehet méltó utód, ha tudja, milyen sors jutott az előtte itt élőknek – emlékezett a hagyományokat ápoló egyesület elnöke.

Szabó-Pál Antalné egy emlékverset szavalt el, majd elhelyezték a koszorúkat az emléktáblánál. A meghitt tiszteletadás a csingeri közösségi házban folytatódott, ahol gyertyát gyújtottak az áldozatok emlékére.

Tollár Sándor

Emléktúra a bányászok síremlékéhez

Az 1909. január 14-ei bányaszerencsétlenség áldozatainak emlékére szervezett túrát a Bánki Donát Természetbarát Egyesület, amelyen több ajkai civil szervezet és iskola is részt vett, sőt még vidékről is érkeztek látogatók.

A bányászok gyalog jártak dolgozni Ajkáról és a környező településekről, az általuk használt útvonalnak egy tizennégy kilométeres szakaszát járták be a túrázók. A januári tavaszias napsütés gyönyörű látványt nyújtott az erdőn áthaladó közel százfős csapat részére az Ajka központjában lévő Hild-parktól a felsőcsingeri temetőig tartó útvonalon. A hagyományos bányász kegyeleti túra összekapcsolta a megemlékezést és a természetjárást, különböző embereket hozott össze. A túra szervezője és vezetője Káldi Géza, a Bánki Donát Természetbarát Egyesület tiszteletbeli elnöke volt.

Azon az úton haladtak, amelyiken annak idején a bányászok jártak munkában, hóban, fagyban, sötétben gyalogosan. A Csikólegelőn át eljutottak Alsócsingerbe a Börkös-kútig, onnan tovább az egykori Kossuth-akna csillefeladóját érintve az útkúti országútig. Innen bementek a felsőcsingeri temetőbe, ahol a tragédia ötvenöt áldozata közül huszonnégy bányász nyugszik. Az emlékezők meggyújtották a mécseseket, virágcsokrokat helyeztek az emlékműhöz.

Pászti Tibor, a Csingervölgyért Egyesület tagja, helytörténeti kutató emlékező beszédében felidézte a 106 évvel ezelőtti tragikus eseményeket, s megemlítette, hogy az ajkai tragédia az ország harmadik legnagyobb bányaszerencsétlensége volt, s a tűz okát még ma sem ismerik. Elmondta, hogy az ajkai bánya a legbiztonságosabbak közé tartozott, a lent dolgozókat nem fenyegette a sújtólégrobbanás veszélye. A tragikus napon ezért a tűzveszélyre figyelmeztetést kezdetben nem mindenki vette komolyan. Amikor a füst már nagyon sűrű lett, akkor viszont kitört a pánik, a túlterheltség miatt a felvonó elakadt, ezért nem tudták kimenteni a bányában lent maradtakat. A lámpák elaludtak, a sötétségben az emberek egymást taposták. Mindenki menekülni akart, volt, aki társait akarta segíteni, miközben ő is áldozattá vált. Az ötvenöt áldozatból huszonnégyet felsőcsingeri temetőben temettek el. A továbbiakban szólt arról, hogy több évig tartó pénzgyűjtés eredményeként egyesületük négy éve felújította a bányászok síremlékét, valamint rendben tartja a felsőcsingeri temetőt. Fontosnak tartja a jövőben is a síremlék és a temető gondozását.

A beszédet követően a bányász emléktúra résztvevői a Bányász Férfikar tagjaival közösen elénekelték a Bányász Himnuszt.

TS

Bányászképzés Várpalotán

FEOR megnevezése: Szilárdásvány-kitermelő gép kezelője (szén, kő)

A szakképesítéssel betölthető munkakör(ök): Vájár (segédvájár), Ásvány-előkészítő, Mélybányászati osztályozó kezelő, Jövesztőgép-kezelő, Rakodógép-kezelő, Gépkezelő, Szalagkezelő, Vontatógép-kezelő, Szivattyúkezelő, Tömedékelő.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- betartani és betartatni a munka-, baleset-, tűzvédelem, valamint a szakmára, szerelési-javítási technológiára vonatkozó egyéb előírásokat,
- gondoskodni elsősegélynyújtó és tűzoltó eszközökről,
- elsősegélyt nyújtani,
- felismerni a különböző talajféléket, kőzeteket, alkalmazni az alapvető hidrogeológiai és tereptani ismereteket,
- alkalmazni az elektromosságon alapuló gépek elektrotechnikai működésének alapjait,
- működtetni az alapvető gépeket (motorok, erőátviteli berendezések, szivattyúk, kompresszorok, hőcserélők, stb.),
- gépek, berendezések, egyéb technikai eszközök működési környezetét ellenőrizni, meggyőződni biztonságos voltukról,
- napi karbantartási műveleteket végezni,
- szállító berendezéseket beállítani, átépíteni, áthelyezni,
- eseményekkel kapcsolatos információkat, adatokat dokumentálni,
- mérési eredményt értékelni, rögzíteni,
- munkacsoportokat kialakítani, együttműködést szervezni a munkacsoportok között,
- vágatot hajt,
- fejtési munkát végezni,
- ideiglenes biztosítást készíteni,
- fenntartási munkát végezni,
- különleges vágathajtási technológiát alkalmazni,
- intézkedni a váratlan események bekövetkezésekor,
- részt venni bányamentési feladatok ellátásában.

A mélyművelésű szénbányászat vége

Befejezte termelését a Márkushegyi Bányaüzem

A Vértesi Erőmű Zrt márkushegyi bányaüzeménél 2014. december 31-én befejezték a szénbányászatot. Fennállása során – az elmúlt tíz évben – nem egyszer röppent fel a hír, hogy a bányát bezárják. Mindig sikerült tovább folytatni termelést. Most azonban valóban vége a bányászkodásnak.

- Hogyan jutott a bánya idáig? – kérdezem Illés Róbertet, az oroszlányi bányászszakszervezet elnökét.

- Dátumok sora fog következni – kezdi válaszát a helyi érdekképviselet vezetője. - 2009-2010 környékén, az akkori menedzsmentnek, csak 2010 végéig volt igazából kitekintése a bánya jövőjére, mert már akkor is köztudott volt, hogy az Európai Uniónál 2010 végén lejár a szénfillér engedélye. (Ez volt az anyagi biztosítéka a bánya működésének. – A szerk.) A BDSZ országos vezetése, testületei komoly tárgyalásokba kezdtek, annak érdekében, hogy a szénfillér meghosszabbításra kerüljön, s így a márkushegyi bánya tovább működhessen. A bányászszakszervezet nemzetközi konferenciát is rendezett ennek érdekében, ahol az úgynevezett „Budapesti Nyilatkozat” elfogadása is azt célozta, hogy a szénfillér-támogatás megmaradjon. Támogató véleményének, 2010 szeptemberében, az Európai Bányászszakszervezetek is hangot adtak, egy demonstráció keretében, Brüsszelben. Ezek eredményeképpen, 2010. december 31-én, 2018 év végéig meghosszabbításra került az európai szénfillér rendelkezés és ennek köszönhető az, hogy az éppen hatalomra kerülő új kormány mérlegelte a márkushegyi bányaüzem továbbműködtetésének a lehetőségét.

- Akkoriban nem volt könnyű helyzetben a cég.

- Valóban nem. Az életünket nehezítette – az áram világpiaci árának jelentős csökkenése mellett -, hogy a rossz áramvásárlási szerződések miatt a társaság csődbe került. Ebből 2011 nyarára került ki. 2011 szeptemberében, az akkori energiaügyi államtitkár kijelentette, hogy biztosítják a Vértesi Erőmű bányájának továbbműködési lehetőségét, egészen 2014 év végéig, s biztosítják az ott dolgozók számára, hogy ha bekövetkezik a termelés leállítása, akkor felkészülten várhassák ezt az időpontot. Ennek megfelelően dolgozta ki a kormány a magyarországi szénfillér-rendeletet, amely elfogadásra került 2013 januárjában, az Európai Unió részéről. Ezt üdvözöltük mindannyian, így a szakszervezetünk is. 2014 folyamán, mi már, mint BDSZ tettünk erőfeszítéseket a tekintetben, hogy további hosszabbítása legyen a márkushegyi bányának.

- Készülve erre a beszélgetésre, utánanéztem a dolognak. Több mint húszmilliárd forintot kellett volna visszafizetni, de összességében, mintegy negyvenmilliárd forint veszteség érte volna a céget, amennyiben a bezárás nem fejeződik be az Európai Bizottság felé jelzett időpontban, vagyis 2014. december 31-ig. Ezért esélye sem volt a szakszervezetnek, hogy eredményes harcot vívjon a bánya további működéséért. Ezek az erőfeszítések tehát nem vezethettek eredményre, így 2014 év végén leállt a termelés. Milyen következményei lettek, a munkavállalókat illetően?

- Amint azt már az előbb elmondtam, ez nem érte váratlanul a dolgozókat, hiszen erre volt három év felkészülésünk. Ebben volt egy olyan felkészülési időszak is, amelyben a kollégák már a további életük alakulásáról tudtak gondolkodni. Érdekképviseleti és foglalkoztatás-politikai szempontból is nagyon fontos: megállapodást kötöttünk a munkáltatóval, hogy azoknak a kollégáknak, akiknek 2016 közepéig, végéig sikerül megszerezniük az átmeneti bányászjáradékra való jogosultságot, azokat a munkáltató tovább foglalkoztatja, tehát a maradó 241 fős létszámba zömmel ezek a kollégák kerültek.

Tudni kell azt is, hogy 2010-11 elején, amikor megszületett a reorganizációs program, hogy a társaság kikerüljön a csődből, akkor is azok a kollégák kerültek kiválasztásra, akik 2014 végéig el tudták érni az átmeneti bányászjáradék jogosultságot. Akkor még bányásznyugdíjról beszéltünk. Az akkori érdekvédelmi gondolkodásnak is köszönhető, hogy a mostani létszámleépítésben érintett, 241 fő kétharmada elérte a jogosultságot. 81fő jelentkezett átképzésre, akik igénybe is veszik az átképzési támogatást. Ezen túlmenően tizenkilenc fő kapott lehetőséget, az erőműi telephelyen való foglalkoztatásra. Ezek olyan kollégák, akik öregségi nyugdíj, illetve negyven éves szolgálati idő megszerzése előtt állnak. Mindezek a lehetőségek azon megállapodás mentén születtek meg, amit a bányászszakszervezet és a munkáltató kötött.

- Mikor várható a teljes létszámleépítés?

- 2016 harmadik negyedévében. Befejeződik a földalatti rekultiváció, s akkor kerül elbocsátásra az ezt a munkát végző 241 fő is.

- Ezzel végképp befejeződik a Márkushegyi Bányaüzem negyvenéves története?

- Igen. 1976-ban kezdődtek meg a munkálatok a függőleges akna előkészítésével, illetve a külszíni létesítmények megépítésével. A termelés 1981-ben indult el. Most pedig a klasszikus, gépesített, modern technológiával végzett, nagyteljesítményű mélyművelésű szénbányászat befejeződik Magyarországon. Egy szakmakultúra ér véget, s ezt kimondani is fájdalmas. Szomorú dolog ez, nemcsak a bányász szakma, a bányászszakszervezet, hanem az egész társadalom számára.

- Kiszeditek a még újra hasznosítható berendezéseket, a környezet és talajszennyező anyagokat, aztán leáll a vízszivattyúzás és a talajvíz feljön, beáll a szintjére. A vágatok egy idő után összemennek, a természet visszaveszi azt, ami a bányászat előtt az övé volt. Jól mondom?

- Abszolút így lesz. A végén betömedékelik az aknát, dugó kerül az aknaszájra. De külszíni rekultivációra is szükség lesz, gondoljunk csak a márkushegyi depó környékére. Itt is jelentős a tájseb, amit be kell „gyógyítani”. A szénfillér által biztosított pénzből az erőműi zagytározó táj-rehabilitációját is el kell végezni.

- Ellátatlanul nem marad senki?

- Mint már említettem, a kollektív szerződés alapján végkielégítésben részesültek a kollégák. Azok, akik nem részesülnek átmeneti bányászjáradékban, azok átképzési, illetve újrakezdési támogatásra jogosultak. Az átképzési támogatás rendszerét az Országos Foglalkoztatási Alap kezeli, míg az újrakezdési támogatás rendszerét a Vértesi Erőműnél működő Alapítvány fogja. Az Alapítvánnyal együttműködési megállapodásunk van, tehát a bányászszakszervezet egy tagja bent ül az Alapítvány kuratóriumában. A bányászszakszervezet elnöke pedig tanácskozási joggal vehet részt az üléseken, ahol döntenek a pénzek odaítéléséről.

- Milyen összegekről van szó, személyenként?

- 1 400 000.- Ft az újrakezdési támogatás összege, az átképzési támogatásé pedig 600 000. Ft.

- Van, aki nem veszi igénybe a támogatásokat?

- Azoknak, akik nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, értelemszerűen nem jár a támogatás. Mivel a 231 fő kétharmada ebbe a kategóriába esik, marad az egyharmad, 81fő, ők már jelentkeztek, a vezérigazgató jelzése alapján, átképzési támogatásra. Nyilván minden szakterületen van olyan, nálunk is, akiknek bármit ajánlasz, nem tartják kielégítőnek. De elmondhatom, s ezt a saját, illetve szakszervezeti tisztségviselő kollégáim tapasztalata támasztja alá, hogy nincs elégedetlenség a felajánlott lehetőségeket és megoldásokat illetően. Érdekképviseletünk igyekezett mindenki sorsát személyes ügyként kezelni, s a menedzsmenttel együttműködve a munkavállaló számára a legmegfelelőbb megoldást megkeresni és felajánlani.

- Vége a termelésnek. Megszűnik a helyi szakszervezet?

- Az oroszlányi bányászszakszervezetnek két nyugdíjas, illetve két aktív alapszervezete van. Ez utóbbiak egyike, az erőmű telephelyén gépkocsi forgalmi-, anyagellátó névvel, a másik pedig márkushegyi alapszervezet néven szerepel. Ameddig tart a rekultiváció, 2016 végéig, a kollégák igénylik az alapszervezet fenntartását és működtetését. Nyolcvan-kilencven százalékos a szervezettségünk, ilyen létszám mellett is. Ha minden munkálat befejeződik, akkor nyilván megszűnik az érdekképviselet is.

- A te személyes sorsod hogyan alakul?

- 2014. október 9-én választottak az oroszlányi bányászszakszervezet elnökének, kétéves mandátummal. Akkor már tudhattuk, hogy 2014 év végére befejeződik a termelés. Készültünk arra, hogy ha ez bekövetkezik, akkor ennek az érdekvédelmi oldalát az újonnan megválasztott tisztségviselőknek kell levezényelni. Ez előállíthat olyan helyzetet, hogy megváltozhat a munkavállalók megítélése a szakszervezeti vezetőkkel szemben. Én egyeztettem a munkáltatóval, a sorsommal kapcsolatban. Azt kértem, hogy miattam ne érje támadás az érdekképviseletet, ezért, mivel megvan a jogosultságom az átmeneti bányászjáradékra, tegyenek be a csoportos létszámleépítésbe, hogy egy munkahelyet meg tudjunk ez által tartani. Egy olyan kollléga számára, akinek még szüksége van műszakszámra, ahhoz, hogy jogosult legyen a „bányásznyugdíjra”. A vezérigazgató úr - tiszteletben tartva a tagság döntését, amivel két évre választottak tisztségviselőnek -, úgy döntött, hogy kivesz engem a bánya létszámából. Így megmaradt egy munkahely. Egyben jelezte az érdekképviselet irányába, hogy jelen feltételek mellet, 2016 utolsó negyedévéig végezhetem az érdekvédelmi munkát. Megkérdeztük a maradó létszám szakszervezeti tagjait is, s az volt az általános vélemény, hogy a jelenlegi szakszervezeti tisztségviselők, illetve üzemi tanács tagok maradjanak a helyükön, s vezényeljék le a teljes bezárás érdekképviseleti feladatait.

- Köszönöm a beszélgetést.

H.I.P.

In memoriam Dr. Esztó Péter

1943–2014

2014. szeptember 3-án az Oroszlányban tartott központi bányásznapi ünnepségen még nagy örömmel mesélte, hogy betegsége szinte naponta javul és reméli, hogy a közeljövőben már részt tud venni korábbi munkáiban.

Megdöbbentett, amikor egy telefonhívást kaptam, hogy 2014. november 15-én, Dr. Esztó Péter váratlanul elhunyt. Végrendeletében azt kérte, hogy temetésén csak a legszűkebb család tagjai vegyenek részt.

Az Esztó név mindig fényesen csillogott a magyar bányászatban.

Dr. Esztó Péter követte édesapja szakmai pályáját, aki bányamérnök, nagyapja szintén bányamérnök,a Soproni Egyetem professzora volt. Péter 1967-ben a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán olajmérnöki -, majd 1983-ben a Miskolci Egyetem Állam és Jogtudományi Karán jogi diplomát vehetett át. 1995-ben a Miskolci Egyetem Rektori Tanács döntése alapján a címzetes egyetemi docens cím birtokosa lett.

Első munkahelye az Országos Kőolaj és Gázipari Tröszt alföldi üzemeiben volt (1967-1983) és ezután kezdődött meg munkája a bányahatóságnál ahonnan, mint a Magyar Bányászati Hivatal elnöke 2007-ben kezdte meg nyugdíjas éveit.

Elnöki munkája mellett

- továbbra is részt vett a bányászat jogi szabályozásának tovább fejlesztésében,
- az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületben - ahol korábban tiszteleti tagnak választották - számtalan vezetői megbízást látott el, 2009-től haláláig az Egyesület Alapszabály Bizottság elnöke.
- 2007-2012 között a Magyar PB Gázipari Egyesület -, egyidejűleg a MTESZ Ellenőrző Bizottság elnöke.

Számos hazai- és nemzetközi kitüntetés tulajdonosa volt. Dr. Esztó Pétert nagyon sokan úgy ismerték, mint aki megalkuvás nélkül harcolt a bányászok biztonságáért, a bányászat jövőjéért, de ugyanakkor melegszívű barát, nagyszerű kolléga, csupa nagybetűvel EMBER volt.

Személyében olyan EMBER távozott sorainkból, akitől sokat lehetett tanulni. Mindig hangoztatta: a hivatás (nem szerette azt a szót használni, hogy „szakma”) sok évszázados tradícióit, melynek lényege, hogy a nehéz munka csak összetartással és kölcsönös szolidaritással végezhető.

Sajnos most már csak az égi bányatelekről tudja felügyelni az utódok tevékenykedését.

„Gyász-szakestélyen” emlékeztünk meg Dr. Esztó Péterről, melyen szakszervezetünk is képviseltette magát.

Egy ősi bányász nótával búcsúzok Tőle Szakszervezetünk tagjai nevében is: Ha majd a sír elnyel,
Hűséges vérségünkkel,
Fejfádra írjuk fel:
Bár elvitt a halál,
Szívünk mégis Rád talál.
Utolsó Jó szerencsét!

Dr. Horn János

Hol a kézirat, Sanyi?

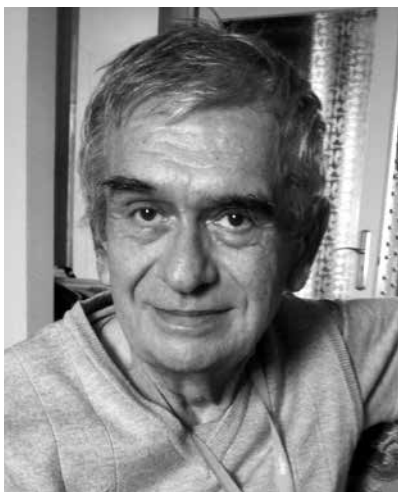

Nehéz elhinni, szinte képtelenség felfogni és megérteni, hogy Csősz Sándor, a Bányász újság, a Napló és több más lap egykori újságírója 68 éves korában „átigazolt” az égi szerkesztőségbe, ahol már sok egykori kitűnő újságíró írja cikkeit, riportjait.

Mit mondjak, borzasztóan nehéz helyzetbe hoztál, Sanyi. Ugye, el tudod képzelni, újságíróról múlt időben írni mit jelent? Amikor e sorokat írom, elmosódnak a mondatok szemem előtt, csak a több évtizedes rutin vezeti ujjaimat a számítógép megfelelő billentyűjére, amikor a hihetetlent, a rémest kell leírnom: úgy látszik, az égi szerkesztőségben hiányzott egy művelt, bányászokat szerető, fanyar humorú újságíró, mert „átigazoltak” Téged egy örökérvényű csapatba, a feledhetetlen újságírók szerkesztőségébe. Itt ülök a számítógép előtt, s egyszerűen nem megy az írás. Pedig te mondtad, mit vessek majd papírra: tulajdonképpen, mint egykori kollégám, megbíztál ezzel az írással. Sok régi barátunkat, kollégánkat temettük el az elmúlt harmincegynéhány év alatt. Számtalan sírt álltunk körül, milyen sok búcsúztatót, utolsó istenhozzádot hallgattunk, s amikor a gyászbeszédekben az elhunyt érdemeit, emberi nagyságát méltatták, te mindig csendesen odasúgtad: „Mennyi szépet és jót mondanak ilyenkor mindenkiről. Milyen kár, hogy ehhez előbb meg kell halnia az embernek.” Nagy igazságot mondtál akkor, mert tényleg, ha a nekrológok gyönyörű mondatainak legalább a felét megkapnánk már halálunk előtt, bízvást szebb lenne az életünk!

A te életed azonban így is szép volt. Minden gyötrelmével, buktatójával, vargabetűjével együtt is csodaszép, hiszen mindig azt csináltad, amit szerettél. Legnagyobb szenvedélyed az újságírás és a bányászat volt. Imádtad mindkettőt. Ha most ideírom, hogy jó és igaz újságíró voltál, akkor odaátról biztosan ugyanazt üzennéd, amit unos-untalan a lelkemre kötöttél: „Semmi fennköltség, érzelgősség, felcicomázott körmondat, kenetteljes ömlengés. Nem kell utólag agyondicsérni, sajtónapi elismereséket se akasszatok már rám, mert mit csináljak vele itt.”

Meg is ígértem, hogy kedélyes lesz majd a búcsúztató, mert akkor könnyű volt viccelődni a halállal. Most, hogy eljött és elvitt, otromba dolgot cselekedett. Várhatott volna még, hiszen még sokáig szerettél volna játszadozni drága unokáiddal.

„Akkor majd jövök, s hozom a kéziratot…” – emlékszem vissza több évtizedes közös munkánkra. De nem jöttél. És hol a kézirat, Sanyi? Egy kézirat sajnos itt van, de ennek nagyon rossz a slusszpoénja. Ezt az utolsó földi riportodat gyalázatosan eltoltad! Most mit mondjak, ne haragudj, de át kéne írni a végét!

Mint egykori kolléga, ha most itt állnál fölöttem, s a hátam mögül olvasnád, amit eddig leírtam, biztosan bólogatnál, s mondanád: ”Eddig rendben, de most jön a neheze. Egy frappáns végét kellene írnod az egésznek.” Tudom, hogy most mosolyogsz, mert végre sikerült megoldhatatlan feladat elé állítanod.

Ezért a legsablonosabb szavakkal tudok csak búcsúzni tőled a barátok, újságíró kollégák, valamint családod nevében: kedves barátunk, Csősz Sanyi, pihenj csendesen. Emlékedet örökké megőrizzük!

Tollár Sándor

(Csősz Sándor hosszú ideig volt a Bányamunkás rendszeres tudósítója. Fájó szívvel búcsúzunk tőle! – HIP)

A szén hozta el Salgótarján városi létét

Emlékezés az 1946-os széncsatára

„Ebben az épületben szervezték az 1946-os széncsatát, amelyben 1200 bányász vett részt.” Mindez azon a márványtáblán olvasható, amely mementóként ott van Salgótarjánban az egykori bányakastély, - ma a kormányhivatal - falán. Nehéz idők jártak akkoriban. Kellett gyógyítani a háborús sebeket, felépíteni az otthonokat, a falvakat, a városokat, az országot. Az élet újraindítását a szén jelentette. A bányászok szakadt, agyonfoltozott ruhában, lyukas bakancsban, élelemmel szálltak le a bányába és győztesen megvívták a széncsatát.

Az utódok most februárban, a 69. évfordulón is elzarándokoltak az emlékhelyre, hogy tisztelettel adózzanak a széncsata hőseinek. Tisztelettel és megbecsüléssel szólt a bányászok helytállásáról emlékbeszédében Fekete Zsolt, Salgótarján Megyei Jogú Város alpolgármestere is. Azt hangsúlyozta: a bányászok, köztük a nógrádi, a salgótarjáni bányászok helytállása, kimagasló termelési eredményei, amelyeket igen mostoha körülmények között értek el, példaértékűek az utókor számára. Hozzájárultak az akkori magyar gazdaság stabilizálásához, az ipari termelés beindításához, az áramellátás biztosításához, a lakossági tüzelőanyag- ellátás javításához. A szakma írott és íratlan törvényei - a nehéz munkakörülmények és a hagyományok- formálták őket olyan közösséggé, amelyben nem csak önmagukért, egymásért, az országért is felelősséget vállaltak.

A szén jelentette Salgótarján városi létét, de része maradt jelenének is - mondta többek között az alpolgármester. Nem csak a bányászok tekinthetnek vissza büszkeséggel a városfejlődést megalapozó szénbányászat egykori eredményeire, létrehozott kulturális és közösségi értékeire, de a város polgárai is. Nagyrabecsüléssel és köszönettel szólt azokról a szervezetekről - így a bányászok érdekvédelmi szervezeteiről - amelyek éltetik a hagyományokat, emlékhelyeket létesítenek, gondoznak. Majd arról beszélt, hogy országosan is jelentős bánya és ipartörténeti múltunk mára a városi identitás tudat szerves része. Olyan alap, amelyre építeni lehet Salgótarján jövőjét. A „fekete gyémánt” átragyog Salgótarján múltjából - mondta. Nem csak előrehaladásunkhoz világít nélkülözhetetlenül, de meleget is sugároz. A város összetartó erejének melegét, energiát adva a jövőre.

Ezt követően Dóra Ottó, Salgótarján Megyei Jogú Város polgármestere, Kékesi Sándor, a Bányászszakszervezet Nógrád Megyei Bizottságának alelnöke és Páles Lajos a széncsata résztvevője, örökmécsest gyújtottak és helyeztek el az emléktáblánál. Majd Salgótarján önkormányzata, a bányászszakszervezet Nógrád megyei bizottsága, Nógrád Megye Közgyűlése, a Magyar Munkáspárt megyei szervezete, a POFOSZ megyei szervezete, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület salgótarjáni szervezete, a bányászati kiállítóhely, a Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. képviselői helyezték el koszorúikat az emlékhelyen.

Az emlékezők ezt követően baráti beszélgetésen vettek rész a bányászati kiállítóhelyen.

A rendezvényt, a hagyományoknak megfelelően Salgótarján önkormányzata és a bányászszakszervezet nógrádi bizottsága szervezte.

- vg -

Dóra Ottó, Kékesi Sándor és Páles Lajos az örökmécsesnél

HÍREK – RÖVIDEN

MaSzSz elnökségi ülés

Megtartotta első ülését a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnöksége. Napirendjén többek között a konföderáció munkarendje, ügyrendje szerepelt.

A BDSZ Szervezetfejlesztési, Oktatási és Hagyományőrző Bizottságának ülése

A 2015. március 11-ei ülésen a Bizottság megtárgyalta a munkaterve szerint elfogadott legfontosabb témaköröket, amely közül kiemelkedő az idén száztíz éves Textilipari Tagozatról szóló megemlékezés. A jubileumi ünnepség előkészületei megkezdődtek. A testület kitért a bányász ünnepségekkel kapcsolatos teendőkre, a tagszervezés fontosságára és a BDSZ képzéseire is.

IGR „Jövő a határtérségben” projekt osztrák-magyar ifjúsági konferencia

A BDSZ ifjúsági tagozatának képviselői, 2015. március 6-án, részt vettek a projektzáró konferencián, amelyen a fiatalok életminőségének változásairól, társadalmi és kulturális beilleszkedésükről, az iskolák előkészítő szerepéről, a pályakezdők munkaerő-piacra gyakorolt hatásairól, a Magyarországon működő jelentős multinacionális cégek ifjúságpolitikájáról és az európai kihívásairól egyeztettek az osztrák kollégákkal. A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetét a rendezvényen, a BDSZ ifjúsági bizottságának tagjai, Garai Dorina és Beőthy-Fehér Szabolcs kollégák képviselték.

BDSZ Elnökségi ülés

2015. március 11-én tartotta soron következő ülését a BDSZ elnöksége. Kordás László és Pataky Péter tájékoztatót adott a Magyar Szakszervezeti Szövetség I. Kongresszusáról.

Az Elnökség megismerhette az ágazati és társasági szintű bértárgyalások helyzetét, a megkötött bérmegállapodásokat, valamint a BDSZ új tagszervezési és szolgáltatási feladatait.

A testület, az alapítványi elnökök beszámolója alapján, áttekintette a BDSZ által alapított alapítványok helyzetét.

Ülést tartott a Könnyűipari Tagozat

2015. március 17-én tartotta soron következő ülését a BDSZ Könnyűipari Tagozata.

A Tagozat képviselői a következő napirendi pontokat tárgyalták meg:

1. A BDSZ XXXIV. Kongresszusa programjának cselekvési terve, a Könnyűipari Tagozat feladatai.
2. A 2015. évben végrehajtott és várható bérmegállapodások a könnyűiparban.
3. Beszámoló az Európai Könnyűipari ÁPB-k munkájáról.
4. Beszámoló a Könnyűipari Tagozathoz tartozó két alapítvány tevékenységéről, működéséről.

A BDSZ XXXIV. kongresszusának anyagai prioritást élveztek a Bányamunkás 2014. évi, decemberi számában. Ennek következtében több olyan cikk, tudósítás maradt ki a lapszámból, melyet fontosnak tartunk publikálni. Ilyenek a múlt évi Borbála napi megemlékezésekről szóló írások. Ezek közül csak néhányat tudtunk akkor betenni az újságba. Bár maga az esemény bő negyedéve történt, mégis úgy ítéljük meg, hogy úgy teszünk eleget, maradéktalanul, híradási kötelezettségünknek, ha pótoljuk az önhibánkon kívüli mulasztást. Íme! (A szerkesztő megjegyzése!)

Szent Borbálát ábrázoló kisplasztikát adományoztak Várpalotán

A korábbi Borbála napoktól eltérő eseménnyel is gazdagodott a 2014-es megemlékezés az egykori bányászvárosban.

A keresztény kultúrában a tizennégy segítő szent egyike Szent Borbála, alakját ábrázoló kisplasztikát adtunk át, december első hetében, a várpalotai római katolikus templomban.

A várpalotai Bányászhagyományok Ápolásáért Egyesület nevében, Dr. Buzási István elnök és Petrovics László elnökhelyettes, bensőséges megemlékezésen-szentmise keretében - adta át a helyi Nepomuki Szent János Római Katolikus Iskola részére – tanulók, tanárok, meghívottak jelenlétében - Koplár Katalin, szobrász, muzeológus által készített, a Magyar Olaj és Gázipari Múzeum igazgatója, Tóth János által felajánlott bronzból készült alkotást. A 18 cm magas, kecses képzőművészeti alkotást, a művész a szent egyik attributumával, a háromablakos toronnyal ábrázolta.

A vértanú szentet ábrázoló műtárgyat, Juhosné Vavró Zsuzsanna, az intézmény igazgatója, köszönettel vette át, majd Fodor Balázs plébános, szintén, köszönő szavai kíséretében áldotta meg.

Az átadás előtt az iskola tanulói rövid összeállításban felidézték Szent Borbála életútjának állomásait.

A vértanú szent legrégebbi ábrázolása egy 8. századi festményen található. A magyar középkor egyik legismertebb szentje és vértanúja, nevét és ábrázolását számos templom, festmény oltárkép, faszobor méltatja. Városunkban az első ábrázolása a ránk hagyott emlékezés szerint egy 1900-ban készült és felszentelt bíborszínű zászlón volt. Majd 1936-ban, a Jó szerencsét Olvasókör megalakulásának emlékére Haraszti Márton, várpalotai illetőségű kőfaragó mester ajándékaként került domborművén megörökítésre. Az alkotás középső részét képező terrakotta mezőben két szenet bányászó emberalak fölött látható a térben.

A templom jelenlegi mellékoltárát díszíti, ahol évente tiszteletünk jeléül koszorút helyezünk el a hagyományos szentmisét követően. Ez évben a szakmák nevében: Vokla János alezredes, HM parancsnok, Lábas István egyesületi tag és az írás szerzője.

Egy valószínűsíthetően mészkőből faragott máz nélküli szobrocska állt a mai Gárdonyi Géza utca egyik épületének homlokzati fala vakablakában. Hollétéről nincs ismeretünk.

Az elmúlt évtized történései között említést érdemel a mai Szent Borbála téren, az egykori bányászkolónia bejáratánál felállított a védőszentre utaló fakompozíció, mely M. Nagy József faszobrász alkotása. Kivitelezése Várpalota Város Önkormányzata, szervezetek és magánszemélyek, felajánlásaiból, adományaiból történt.

Így jutunk el napjaink történéséhez, ami a Szent Borbála kultusz további eredménye, ismét gazdagodtunk, az említett bronz kisplasztikával.

További támogatók:

Bányászhagyományok Ápolásáért Egyesület Várpalota, Várpalotai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet és Klub, Dr. Buzási István, Petrovics László ötletgazda, Szekeres István, Hermann György és Dósa Erzsébet.

P.L. ny. tanár

Akaratuk, lelkesedésük, szívük ma is a régi

Szakszervezeti munkáért kitüntetést adtak át

Az Ajkai és Padragi Nyugdíjas Bányász Szakszervezet közös ünnepi ülésén, a Petőfi Sándor utcai Bányász Közösségi Házban gyülekeztek az ajkai bányák nyugdíjasai. A teremben ülő generáció még abban az időben dolgozott, amikor a bányászoknak nagy becsületük volt, amikor az ország kenyerének nevezték a szenet. A bányászemlékeket még ma is úgy őrzik a szívükben, mint aktív korukban. Akaratuk, lelkesedésük, szívük ma is a régi.

Ezen a közös ünnepi gyűlésen a legmagasabb kitüntetések egyikével ismerte el két ajkai bányász és szakszervezeti vezető több évtizedes munkáját a Bánya- és Energiaipari Dolgozók szakszervezetének vezetősége. Bábics Gábor a Bányász Emlékérmet, Szakál Sándor a Bányász Emlékgyűrűt vette át Rabi Ferenctől, a BDSZ elnökétől.

Az elnök köszönetet mondott a két elismerésben részesülő szakszervezeti vezetőnek több évtizedes munkájáért, valamint mindazoknak a bányászoknak, akik segítették őket munkájuk során. Rabi Ferenc elnök méltatásában a két kitüntetettről elmondta: - Szakál Sándor sokat tett a padragi bányászatért, az ott dolgozókért. Húsz éven át vezette a szakszervezetet, amely hozzájárult a bányászkultúra fejlődéséhez, az összetartó közösség kialakulásához. 1998-as nyugállományba vonulása óta a nyugdíjas közösségért tevékenykedett. Munkáját a BDSZ Bányász Emlékgyűrűvel ismerte el. Bábics Gábor több évtizeden át önzetlen munkát végzett a bányászszakszervezetben. Előbb Jókai bányán, majd a Veszprémi Szénbányák központjában. Huszonegy éven keresztül az Ajkai Nyugdíjas Bányász Alapszervezet elnökeként tevékenykedett, és a BDSZ elnökségi tagjaként is sokat tett a bányász szakszervezet tagjaiért. Kiemelkedő munkáját Bányász Emlékéremmel ismerte el a BDSZ.

Az ünnepségen elhangzott, hogy jelentős évfordulóra készül a város és a bányász közösség. 2015-ben lesz 150 éve annak, hogy megindult Ajkán a bányászat. Már megalakult az a bizottság, amelyik összefogja a rendezvényeket.

A hivatalos ünnepség után önfeledt beszélgetésre került sor. A kitüntetettek elmondták, hogy jó a bányászok összetartó, egymást segítő közösségébe tartozni. Felidézték munkájukat, amely számukra sokat jelentett, hiszen jelképe volt azoknak az eredményeknek, amelyeket hosszú évek alatt elértek. Mindig örömmel és könnyes szemmel gondolnak vissza a bányára, hiszen nem volt könnyű a munkájuk, de szép volt! – emlékeztek vissza.

A bensőséges hangulatú ünnepség után mi mást kívánhatunk mindnyájuknak, mint „jó szerencsében” gazdag, hosszú, nyugodt, boldog éveket! És reméljük, hogy a bányászok családjához való tartozásuk soha nem szakad meg!

Tollár Sándor

Tízéves a Borbála szobor

Győr Sándor emlékezése, Ajkán

Nehéz, áldozatos szakmájukhoz méltóan szép hagyományt ápolhatnak immár tíz éve az ajkaiak. 2005. január 14-én, az Ármin-aknai ötvenöt halálos áldozatot követelő bányaszerencsétlenség áldozatainak, valamint a 139 éves ajkai szénbányászat emlékére Győr Sándor kezdeményezésére emelték Szent Borbála szobrát a Művelődési Központ előtti Agora-téren. Ezzel akkoriban Ajka városa ismét gazdagabb lett egy művészeti alkotással.

Győr Sándorról köztudott, hogy több mint három évtizedet a bányánál dolgozott, szíve nyugdíjasként is a bányászokért dobog. Tevékenykedett fatelepvezetőként, irányította a személyzeti munkát, vezetőként évtizedeket töltött a szakszervezeti mozgalomban. Ezenkívül volt országgyűlési képviselő, 1998-tól 2002-ig Ajka város alpolgármestere, a következő négy évben önkormányzati képviselő.

A tízéves jubileum alkalmából megkértük Győr Sándort, hogy idézze fel a Borbála-szobor megszületésének körülményeit.

– 2004 őszén 139 év után megszűnt a bányászat Ajkán. Nagyon szomorúan és rossz érzésekkel vettem tudomásul, hogy az 1865 óta folytatott ajkai szénbányászat végleg befejeződött. Az elmúlás szomorú tény, az emlékezés viszont emberi kötelesség. Sok ezer bányásztársam nevében kezdeményeztem a bányászok védőszentjének, Borbálának Ajka város központjában egy méltó helyen való emlékállítását. Boldogan mondhatom, hogy gondolatom magja termékeny talajra hullott. A bányákat irányító Bakonyi Erőmű és Ajka város önkormányzata kezdeményezésemet felkarolta, anyagilag kiemelten támogatta. Kiemelt támogatást kaptam még egy olyan személytől, aki soha nem volt bányász. Keller Gyula, a KellerPrint Nyomda tulajdonosa is hatalmas segítséggel járult hozzá a szobor elkészítéséhez. Az említetteken kívül vállalatok, vállalkozók, magánszemélyek, kisnyugdíjasok adták össze a szobor hétmilliós költségéhez szükséges pénzt. Amiért egy kicsit szomorú voltam akkoriban, akik anyagilag igazán megtehették volna – mint például a felsőbb bányászati vezetők – azok felejtették el, hogy Borbála őket is védte, és nem is akárhogyan segítette…

- A támogatás, az anyagiak összejöttek, de a megvalósításhoz kellett egy nagyszerű szobrászművész is. Hogy sikerült megtalálni azt a személyt, aki ilyen élethű, ember nagyságú, gyönyörű művészi alkotást készítet az elhatározástól számítva három hónap alatt?

- Még városunk alpolgármestere voltam, amikor 2001. január 5-én Ajkán megnyitottam Bánvölgyi László szobrászművész kiállítását. Akkor szobrai között megláttam egy nőt, és azonnal beleszerettem. Igaz, hogy kicsi volt, de nagyon szép. Gondolatban már akkor elhatároztam, hogy Ajkának is kell egy Borbála-szobor. Az ötletet támogatta Németh Frigyes, a Bakonyi Erőmű vezérigazgatója. Ezért kértem fel Bánvölgyi Lászlót, aki készségesen és hihetetlenül gyorsan, rekordidő alatt készített el bronzból egy olyan emlékművet, amelyen Borbála szépsége elemi erővel sugárzik a szoborból, még a hűvös bronzot is átizzítja. Fiatalságának éltető ereje, hitének örökérvényű energiája sugárzik a testét állig elfedő darócruha redői közül. A művészileg értékes, megjelenésében impozáns remekmű méltó a legendás életű szenthez, és méltó Ajka város bányásztársadalmához. A bányászok ma is jelképei az összetartozásnak, a másokért végzett munkának, az önfeláldozásnak és a hősiességnek is. Hirdesse ez a szobor a következő évtizedekben is az ajkai szénbányászat dicső 139 évét, a város lakóinak háláját egy szép szakma iránt. Egy olyan szakma iránt, amelyre Ajka város hagyományai épülnek ma is, és a bányászok védőszentje mellett Ajka város címerének fő alakja. A szobor a bányászat megbecsülését, a város szeretetét is jelzi, s egyben tisztelgés a mindörökké bányászváros szorgalmas, erős, a jövőjükben bízni tudó polgárai előtt is. Hiába fejeződött be a szénbányászat, Ajkán továbbra is él a bányászszellem. A művet látva elhisszük, hogy a kegyetlenül pogány apa múlandóságával szemben lányának szépsége és emléke örök. Aki a következő évtizedekben a Szent Borbála szobor előtt elmegy, gondoljon azokra, akiket úgy hívtak: B á n y á s z, és úgy köszöntötték őket, hogy J ó s z e r e n c s é t! – fogalmazta meg jubileumi gondolatait Győr Sándor.

Az elmúlt tíz év bizonyítja, hogy az ajkaiak szeretetükbe fogadták Szent Borbála alakját. S ez a szobor minden évben az emlékezés, a fohász helye és az oltalom bizonyossága. A jövőben, aki elmegy előtte, jusson eszébe Osváth Imre ajkai költő szavai: „Fejet hajtok előtted bányász, / főhajtásomban nincs alázat, / de van bennem irántad büszkeség. / Szembenéztél sokszor a halállal / előtted volt a sötétség, ismeretlenség. / Neved halványuló gyertyaláng, / pedig voltál villám ostora. / Tanulj tőle ifjú nemzedék, / Mert gerinc volt ő, hajthatatlan derék.”

T. S.

Szent Borbála napi megemlékezések Ajkán

December 4-én délután a város központjában a Szent Borbála napi ünnepségen Győr Sándor, az Ajkai Bányászokért Alapítvány elnöke mondott ünnepi beszédet, majd az önkormányzat, a bányász társadalmi és hagyományőrző szervezetek képviselői elhelyezték koszorúikat a szobor talapzatára. A koszorúzás után a Bányász Nyugdíjas Hagyományápoló Klub tagjai egy szerény vendéglátással összekötött beszélgetésre hívták meg a résztvevőket a Művelődési Központ aulájába.

A megemlékezések december 5-én a Bányászati Múzeumban folytatódtak, ahol a jeles ajkai bányászok emlékfalán Dr. Zambó János bányamérnök, akadémikus, és Benyó István bányamérnök kerámia domborművét avatták. Az avató beszédet Horváth Károly mondta, majd Pölczmann István és Kovács András bányamérnökök leleplezték a domborműveket, amelyeket Keresztes Tibor magyarpolányi művész készített.

A padragi kultúrházban a Padragi Bányász Hagyományőrző Kör ezen a napon tartotta meg a már hagyományossá vált Borbála napi összejövetelét, ahová meghívták a ajkai bányász szervezetek képviselőit is. Blaskó Sándor elnök üdvözlő szavai után a jelen lévők meghallgathatták Kerekes Árpád előadását a 120 éves „Jó szerencsét!”köszöntésünkről,.majd baráti beszélgetés következett

December 8-án a Bódéért Hagyományőrző Egyesület rendezvényén a bódéi temetőben a Bányász Himnusz eléneklése után koszorút helyeztek el az 1909-es csingervölgyi bányaszerencsétlenség 8 helyi áldozatának emléktáblájánál. Ezt követően a megemlékezők a bódéi Közösségi Házban Horváth Károly egyesületi elnök „Bányász jelképek az ajkai templomokban” című előadását hallgatták meg nagy érdeklődéssel, és mondták el saját élményeiket e bányászmúlttal kapcsolatos tárgyakról.

Horváth Károly

Sajókazai megemlékezés

Sajókazán, Borbála napon, a 2005-ben felállított emlékműnél, az utolsó (1914-1966) működő Kálmán lejtős-aknában még dolgozott szakszervezeti tagok, mécsest gyújtottak, és elhelyezték az emlékhelyen.

Az ünnepség végén Redovai János szakszervezeti bizalmi felolvasta a bányában elhunyt bányászok neveit.

A VKF Munkaválllalói oldalának javaslata

a korkedvezmény helyébe lépő új rendszerre

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló törvény 2015. január 1-től hatályon kívül helyezte a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi XXX. törvény egyes paragrafusait.

Fentiek alapján megszűnt a korkedvezmény-biztosítási járulékfizetési kötelezettsége a munkáltatóknak a korkedvezményes munkakörök után, s ezzel együtt a továbbiakban már korkedvezményre jogosító időt sem lehet szerezni.

A legutóbbi minimálbér egyeztetése során a VKF Munkavállalói oldala feltételként határozta meg, hogy csak abban az esetben hajlandó a megállapodás aláírni, ha a kormány garantálja a korkedvezmény, a Munka Törvénykönyve és a Sztrájktörvény újratárgyalását.

Mindezek alapján a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete elsőként javasolt és kezdeményezett konzultációt a korkedvezmény vonatkozásában a Magyar Szakszervezeti Szövetségben és a Munkavállalói oldalon. A BDSZ székházában elsőként lebonyolított konzultációkon már két országos szövetség (Liga, MASZSZ) elnökei, képviselői is részt vettek. A munkát a VSZ elnöke koordinálta, koordinálja.

A munkavállalói oldal későbbi konzultációin mind a hat konföderáció képviseltette magát és egy közös oldal álláspont kialakítására is sor került. Ennek lényege az volt, hogy a szakértők állítsanak össze egy olyan szakmai anyagot, amely a korábbi korkedvezményt, korengedményt és szakmai nyugdíjat megfelelő módon ki tudja váltani és azt az érintett munkavállalók is el tudják fogadni. Ezen munkavállalói oldal szakmai programokba bekerültek, a bányászok (földalatti és külszíni) és a textiliparban (szövő és fonónők) legfontosabb követelései is.

A végleges anyagokat a Munkavállalói oldal egyhangúlag hagyta jóvá, így küldte el a Munkaadói oldalnak és a Kormánynak. A VKF Munkavállalói oldalának javaslata a korkedvezmény helyébe lépő új rendszerre a BDSZ honlapján (www.banyasz.hu) olvasható.

A BDSZ 2015. évi üdültetési helyei, árai

2015-ös áraink, emelt szolgáltatási színvonal mellett:

Balatonföldvár: alapár 3500 Ft/fő/éj,
Hajdúszoboszló: alapár 4000 Ft/fő/éj,
Balatongyörök: alapár 3000 Ft/fő/éj

Kedvezmények: Elő- és utószezonban kedvezményes ár. Legalább 13 éjszaka foglalása estén 10% kedvezmény. Csoportkedvezmény 10%, 11 főtől, legalább 3 éjszaka foglalása esetén (ebbe a 6 év alattiak nem számítanak bele) 10%. Gyerekár 4-12 év között (önálló szobalefoglalás esetén legalább egy felnőtt ár). 4 év alattiak ingyenesek.

Felárak: 1 éjszakás foglalás esetén 15% felár (csoportoknak is). 2 éjszakás foglalás esetén 7,5% felár (csoportoknak is). Egyágyas szobahasználat esetén 20% felár (ez nem vonatkozik arra, ha a családot szobák között megosztva tudjuk elhelyezni).

Szolgáltatások:

Balatonföldvár: minden szobában TV, WIFI. Hűtő, főzési lehetőség. Játszótér. Homokozó. Kerékpárok.

Balatongyörök: Minden szobában TV, hűtő. Közös hűtő, főzési lehetőség.

Hajdúszoboszló: Társalgóban TV. Közös hűtő, főzési lehetőség.

Az üdülés eredményessége csak Erzsébet-programmal valósítható meg. Továbbra is támogatjuk a szakszervezeti tagokat: kedvezményes csomagárat kínálunk az üdülők teljes szolgáltatásával.

A Csomag-jellegű ajánlatokat 2015-ben is használjuk, kisebb módosításokkal.

Erzsébet-csomag Hajdúszoboszlón: Erzsébet kártyával vehető igénybe, helyszínen csak az idegenforgalmi adó fizetendő, további kedvezmény nem érvényesíthető, a megkezdett üdülés a teljes csomag igénybevételének számít.

8 nap 7 éjszaka. Ingyenes strand, vagy gyógyfürdő belépő 3 napra, vagy 5000 Ft étkezési ellátás. Ingyenes TV, konyha használata. Ingyenes zárt parkoló használat.

Erzsébet-csomag Balatonföldváron: Erzsébet kártyával vehető igénybe, helyszínen csak az idegenforgalmi adó fizetendő, további kedvezmény nem érvényesíthető, a megkezdett üdülés a teljes csomag igénybevételének számít.

7 nap 6 éjszaka. Napi egyszeri meleg étkezés (felnőtt 5000 Ft, gyermek 2500 Ft, mely tetszés szerint az üdülés időtartama alatt felhasználható). Egy alkalommal 1 órás sétahajó. TV, WIFI használat. Ingyenes kerékpárkölcsönzés. Konyhahasználat. Grillezési lehetőség. Zárt parkoló használat. Játszótér, homokozó.

Erzsébet csomagok esetén a támogatott gyermekekre is számolunk 50% szállásdíjat, kortól függetlenül.

Napfény csomag Balatonföldváron: felnőtt 3500 Ft/fő/éj, gyermek 1750 Ft/fő/éj, a kedvezmények igénybe vehetők (napi lefoglalás is lehetséges).

7 nap 6 éjszaka. TV használat. Ingyenes kerékpárkölcsönzés. Konyha használat. Grillezési lehetőség. Zárt parkoló használat. Játszótér, homokozó.

Minimál-csomag: 3000 Ft/fő/éj, gyermek 1500 Ft/fő/éj a kedvezmények igénybe vehetők (napi lefoglalás is lehetséges).

7 nap 6 éjszaka. Ingyenes grillezési lehetőség. Játszótér, homokozó.

Széchenyi pihenőkártyát elfogadunk.

Összefoglaló táblázat

Üdülő	Főszezon	Elő- és utószezon	Gyerek 4-12 évesig	Gyerek 0-4 évesig
Balatonföldvár Erzsébet-csomag	Csak MNÜA utalvánnyal	Csak MNÜA utalvánnyal	Csak MNÜA utalvánnyal	Csak MNÜA utalvánnyal
Balatonföldvár napfény csomag	3500 Ft/fő/éj	3000 Ft/fő/éj	50%	0 Ft/fő/éj
Balatonföldvár Minimál-csomag	3000 Ft/fő/éj	2700 Ft/fő/éj	50%	0 Ft/fő/éj
Hajdúszoboszló Erzsébet-csomag	Csak MNÜA utalvánnyal	Csak MNÜA utalvánnyal	Csak MNÜA utalvánnyal	Csak MNÜA utalvánnyal
Hajdúszoboszló	4000 Ft/fő/éj	3500 Ft/fő/éj	50%	0 Ft/fő/éj
Balatongyörök	3000 Ft/fő/éj	2700 Ft/fő/éj	50%	0 Ft/fő/éj

Szezonbeosztás. Előszezon: május 4-től június 15-ig. Főszezon: június 16-tól augusztus 28-ig. Utószezon: augusztus 29-től szeptember 28-ig.

Nőnap Oroszlányban

A BDSZ oroszlányi nyugdíjas szervezete, március 7-én, kitűnő hangulatú bált szervezett, hölgy tagjai tiszteletére. A nőnapi rendezvény Eichardt János szakszervezeti elnök bevezető szavaival kezdődött, majd Hámori István Péter, a Bányamunkás főszerkesztője tartott ünnepi köszöntőt. Ezt követően, a Hevesi Sándor Színtársulat tagjai adták elő az ez alkalomra összeállított, Karinthy Frigyes vidám jeleneteiből álló, műsorukat.

Kiegészítés

Tisztelt
Főszerkesztő Úr!

A Bányamunkás 2014. 5-6. számában megjelent, Emlékoszlop az elhunyt bányászok és özvegyeik emlékére, írt cikk kiegészítését kérem a következő számban. A dorogi Bányászemlékoszlop létrehozását finanszírozta: a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány és a Dorogi Bányász Szakszervezeti Szövetség. A kivitelezést támogatta a dorogi Technoprodukt KFT, Benke Ferenc csolnoki asztalos mester, a Sóskúti Kőbánya KFT. Az előkészítési és kivitelezési munkálatokat a tokodi Geminifa KFT, és a táti Fülöp kőfaragó és Építőipari KFT végezte. Az emlékművet, és az emlékoszlopot nem avatta, nem szentelte pap.

Köszönet a támogatóknak, és a kivitelezőknek.

Jó Szerencsét!

K. Kovács József

A kérésnek eleget tettünk! (A Szerk.)

Gyógyuljon Sikondán!

Mindenkiben megvan a lehetőség arra, hogy ha betegség, vagy fáradtság gyötri szervezetét, elinduljon a megújulás olykor rögös útján. A puszta elhatározás, azonban hamar anyagi eredetű falakba ütközik. A manapság oly sokszor emlegetett természetes gyógymódok évszázados tapasztalatokon nyugszanak, a mai piac mégis méreg drága kezelésekbe burkolva kínálja efféle portékáit. A Pécstől alig félórányira fekvő Sikondán azonban áll egy Szanatórium, ami más, mint a többi. A XX. századelő hangulatát idéző épületben több olyan gyógymóddal is foglalkoznak, ami első hallásra magas árkategóriát feltételez.

Az iszappakolás – másnevén gyógy föld – legjellemzőbb tulajdonsága a jó hőtároló képesség és hő leadás. Ennek hatására kitágulnak az erek, gyorsul az anyagcsere, a gyulladások csökkennek, az izmok és az inak ellazulnak, a görcsök feloldódnak. A fizioterápia, ami a gyógyításban a természet energiáit alkalmazza jótékony hatással van szervezet különféle bajaira. A galvánfürdőnek fájdalomcsillapító és értágító hatása van.

Ezeken túl a Szanatóriumban található korszerű medencében súlyfürdőzést is végeznek, ami a gerincoszlop betegségeinek kezelésére szolgál. Az igénybe vehető szolgáltatások sorát bővíti az orvosi masszázs, a mágneses kezelés, ultrahang, infra-szauna, gyógytorna, só-szoba. Az ár-értékarányos szanatóriumban azonban mindezen felsorolások ellenére megfizethető árakkal találkozik az idelátogató.

Az igazi érték itt, a gyógyulás, és a pihenés. A Szanatórium kettő és öt ágyas szobáiban összesen száz vendég fér el. A szobák televízióval, a kétágyas szobák saját fürdőszobával felszereltek. A reumatológiai beutalóval rendelkezők a területre vonatkozó kezeléseket kedvezményesen vehetik igénybe. Azoknak pedig, akik szeretnének nyugodt környezetben, kitűnő szolgáltatások mellett megújulni napi (szolgáltatástól függő) 2000-4500 forintot kell csupán fizetniük. A sikondai völgyben, több hektáros területen fekvő Szanatórium a természet csendes szigete. Az ottani levegő negatív iontartalma harminc éve bizonyítottan kedvező a légzőszervi megbetegedésekben szenvedőknél. Az eredményes kezelések mellett, azonban az ide látogató lelkileg is erőt nyerhet. Csupán ki kell ülnie a kertet övező virágok, a magasan tornyosuló fák árnyékába, és mély lélegzettel körültekinteni.

A gyógyulás, az életerő bennünk rejlik, és várja, hogy újból virágot bontson. Hiszen ez a gyógyulás természete.

A sikondai szanatórium érvényes térítési díjai egységesen - országos területi ellátás mellett – 2014. április 1-től

I. kategória – „hagyományos” ellátás - minden beutalt számára (a korábbi szintű hotelszolgáltatás) 2 000 Ft / nap / fő. Teljes ellátás, étkezéssel, az OEP vényen szereplő kezelések mellé további fizikoterápiás kezelésekkel.

II. kategória – „emelt szintű” ellátás - minden beutalt számára (szobánként TV; telefon; vizesblokk; hűtő; mikro) 2 500 Ft / nap / fő. Teljes ellátás, étkezéssel, az OEP vényen szereplő kezelések mellé további fizikoterápiás kezelésekkel.

III. kategória - „emeltszint +” ellátás - minden beutalt számára (1-2-3 szobás, összkomfortos lakások erkélylyel) 3 000 Ft / nap / fő. Teljes ellátás, étkezéssel, az OEP vényen szereplő kezelések mellé további fizikoterápiás kezelésekkel.

IV. kategória - „kiemelt apartman” - minden beutalt számára (3 szoba, konyha, két fürdőszoba, légkondicionált) 4 500 Ft / nap/ fő. Teljes ellátás, étkezéssel, az OEP vényen szereplő kezelések mellé további fizikoterápiás kezelésekkel.

Ingyenes ellátás igényelhető kizárólag az I. hagyományos kategóriában. Feltétele, hogy rendelkezzen a beutalt a 15 x 4 OEP által térített kezelést tartalmazó recepttel.

A bentlakásért és a vényre kiírt kezelésért a beutalt nem fizet. Az étkezést az itt leírt módon kell megtérítenie.

Étkezések térítési díja, amelyet megérkezéskor előre kell megrendelnie és kifizetnie az ingyenes kategóriát igénylő beutaltunknak az intézet pénztárában: (a beutalt névre szóló étkezési lapot kap) reggeli: 250 Ft; ebéd: 500 Ft; uzsonna: 100 Ft; vacsora: 250 Ft.

Az étkezés megrendelése nem kötelező, az egészségügyi szolgáltatást e nélkül is megkaphatja. Ebben az esetben a beutalt gondoskodik az itt tartózkodása alatt az étkezéséről.

Részletekért érdeklődjön: 0672/482-225/114.

(x)

KÖNYVISMERTETÉS

„Nem vágytam soha sikerekre. Tettem, amit kellett, és örültem, ha az emberek életét, környezetét szebbé tehettem egy- egy alkotással”

(Krajcsirovits Henrik)

Krajcsirovits Henrik 1929 – 2007

Csodálatos könyvvel lepte meg nemcsak Tatabánya, hanem a megye lakosságát is, hogy a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány (elnöke: Dr. Csiszár István) megjelentette Krajcsirovits Henrik életét és munkásságát bemutató 222 oldalas könyvét, melynek kiadását a Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata is támogatta. A kötetet Kövesdi Mónika és Krajcsirovits Kinga szerkesztette, a fotókat Vörös László készítette.

Ki volt Krajcsirovits Henrik? 1929-ben született Felsőgallán. Fiatal éveiben, bányában is dolgozott. 1953-ban kapott diplomát a Képzőművészeti Főiskolán, mesterei Domanovszky Endre, Fónyi Géza, Hinvócz Gyula voltak.

1953-ban Tatabányán általános iskolai tanár,1958-tól a tatabányai Bányász Képzőművész Kör vezetője, 2002-ig. 1974-től az esztergomi tanárképző főiskolán-, 1982-től a tatai Eötvös József gimnáziumban, 1984-től a zsámbéki Tanárképző Főiskolán tanított, utóbbin, mint tanszékvezető.

Szinte minden évben részt vett kiállításokon mind Budapesten, mind az ország számos városában.

Számos kitüntetési közül a teljesség igénye nélkül: Komárom megyei alkotói ösztöndíj, Tatabánya Város Ezüst Turul Díj, Tatabánya díszpolgára.

A könyv köszöntőjét Schmidt Csaba polgármester -, az előszót Dr. Csiszár István-, a művész bemutatását Kövesdi Mónika írta (7–30 oldal).

A képek bemutatása (közel 60 kimondottan bányásztárgyú) (31–178 oldal) után „vallomások” olvashatók a művész életéről (179–205 oldal), majd Wehner Tibor Munkácsy díjas művészettörténész írása (206–207 oldal). Ezt követi az adattár, irodalomjegyzék.

A könyvben szereplő képek döntő része magántulajdonban van. További képeit a tatai Kuny Domokos Múzeum -, a tatabányai Múzeum – és a tatabányai Bányász Hagyományokét Alapítvány őrzi. A képek egy része korábban a tatabányai és oroszlányi bányászat és város közintézményei irodát díszítette.

Az Emlékalbumból az Alapítvány minden tatabányai iskolának néhány példányt adományozott.

A könyv kereskedelmi forgalomba nem került, beszerzése az alábbi címen intézhető: telefonon: 06-20-377-4523, e–mail: csiszrstvn@gmail.com.

Dr. Horn János

A magyar bányászat kronológiája 1000-2000

2014 decemberében jelent meg *Dr. Izsó István: A magyar bányászat kronológiája 1000-2000* c. könyv, „A Magyar Bányászat Évezredes Története” V. köteteként.

„Ma, amikor a hazánkat sújtó gazdasági recesszióból való kilábalás egyik megoldásaként felerősödni látszanak azok a tendenciák, amelyek bánya- és energiagazdaságunk mielőbbi átértékelését tartják kívánatosnak, úgy vélem, hogy ideje számvetést készíteni szakmáink történetének legfontosabb eseményeiről.” - írja a szerző, előszavában.

„A bányászat egyidős az emberrel. Az ember szükségletei kielégítésére mindig a természetet hívta és hívja ma is segítségül. A természeti környezet adta az első „szerszámokat” az ősember kezébe. A természetben keresett és fellelt kovakő, tűzkő segítette az emberré válás folyamatában... A bányászat a gazdasági-társadalmi fejlődés alapjait jelentette mindenkor és jelenti ma is. Ez a többezer-éves tevékenység a térségeknek, az ott élőknek egyaránt hozott gazdagságot és nyomort, örömet és keserűséget, békét és háborút.” - olvashatjuk Dr. Bőhm József bevezetőjében.

Az idézett mondatokra, a magyar - mindenkori magyar - szilárdásvány-bányászat és fluidumbányászat fontosabb eseményeire kimerítő választ talál az olvasó a könyvben. A leírtak egyedülálló segítséget nyújtanak cégeknek, intézményeknek, civil szervezeteknek, szakembereknek, minden érdeklődőnek a bányászati évfordulók méltó megünneplésére, megemlítésére.

A könyv megjelenését - elsősorban - tizenegy bányászati cég támogatásának köszönhetjük.

A kiadó a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum (Zalaegerszeg) és az Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítvány (Rudabánya).

A könyv ára 5000,- Ft. Megvásárolható és megrendelhető: Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum, 8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula u. 13.; tel.: +36 92 313 632/104; e-mail: moim@olajmuzeum.hu

Dr. H. J.

Okok és következmények az energetikában

Kedves ajándékkal lepte meg az Akadémia Kiadó /Budapest/ a természettudományok, kiemelten a természeti erőforrások, és a műszaki tudományok, kiemelten az energetika iránt érdeklődőket. Még karácsony előtt megjelentette Vajda György Állami és Széchenyi - díjas, a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Mérnök Akadémia rendes tagja, címzetes egyetemi tanár „OKOK ÉS KÖVETKEZMÉNYEK AZ ENERGETIKÁBAN” c. 392 oldalas / 41 ábra, 49 táblázat, 195 irodalomjegyzék, melyből 87 magyar és 108 külföldi/ könyvet.

A könyv 3 főfejezetre és számtalan alfejezetre oszlik.

Már az első főfejezet (1-184 oldal) is igen izgalmas alfejezeteket tartalmaz (például: Miről van szó? Kinek higgyünk? a megítélés nehézsége), majd részletesen tárgyalja az energiaforrásokat, a második főfejezet (185-358 oldal) az energiaátalakításokat -, a harmadik főfejezet (359 – 382 oldal) az energiaszállítási lehetőségeket mutatja be.

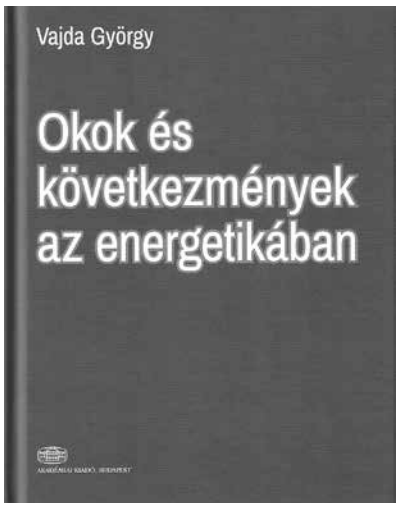

A könyv értékét döntően emeli, hogy szerző nemcsak a magyar, hanem az Európai Unió és a világ e téren mutatkozó, az energetika hatásainak megítélésében gyakran kialakuló konfliktusokat is megvilágítja, a tények és kölcsönhatások elfogulatlan összerendezésével segíti az eligazodást. Óriási érdeme a könyvnek, hogy mértéktartó, indulatmentes véleményét kifejti a magyar energetika konkrét kérdéseiben.

A könyvet ajánlom elsősorban a hazai energetika kérdéseiben döntést hozó politikusainak, a „zöldmozgalmak” képviselőinek, a téma iránt érdeklődő szakembereknek, állampolgároknak, akiket megzavar/t a médiában e téren megjelent híranyagok sokasága és kötelező olvasmány lenne az egyetemi hallgatónak és talán e témát tanító középiskolai tanároknak.

A könyv bolti ára 5 000 forint, azonban most a kiadónál megrendelhető 4 000.-ft-os áron.

- horn -

Borostyánnal „Dalolva szép az élet”

A Borostyán Férfikar tagjai, feleségek, pártoló tagok, meghívott vendégek minden év januárjában hagyományosan családias ünnepséget rendeznek. Ezúttal a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központban jöttek össze évértékelő évzáró-évnyitóra.

Beitl Antal alapító tag, a Férfikar elnöke felidézte a harminckilenc éves kórus történetét. Emlékeztetett rá, hogy Kiss József karnagy kezdeményezésére alakultak 1976-ban tizennyolc fővel, melyben az alapítók közül már csak Beitl Antal és Bábics Gábor szerepel. Napjainkban tizenhárom fő a férfikar létszáma. Az első nyilvános szereplésük az 1977-es nőnapon volt, s utána hamarosan kiléptek a nagyobb nyilvánosság elé is. Kiss József betegsége miatt 1979-ig tudta vezetni az együttest, de utódjában, Pethő Balázsnéban nagyszerű folytatóra találtak. A fejlődés úgyszólván töretlenül folytatódott, a karnagynő türelme, szakértelme, s pedagógia érzéke arany-fokozatokat, Fesztiválkórus minősítések sokaságát hozta. Az eredmények titka Beitl Antal szerint két tényezővel magyarázható: Pethő Balázsné kiemelkedő szakmai munkájával, s mindenekelőtt a dalosok áldozatkész lelkesedésével. Az egyesület igazi közösséggé formálódott az eltelt közel négy évtized alatt. Az elnök elmondta a továbbiakban, hogy működésük és szerepléseik költségét a pályázatokon elnyert pénzek, tagdíjak, pártoló tagok befizetései és a Bakonyi Bányász Hagyományőrző Alapítvány támogatásai biztosítják.

Repertoárjukban népdalfeldolgozások, bányászdalok, egyházi és világi kórusművek is megtalálhatók magyar és külföldi szerzőktől. Kedvenceik között Bárdos Lajos, Karai József és Mozart művei szerepelnek. A múlt évben rendszeres szereplői voltak a városi és országos rendezvényeknek. Énekeltek többek között a Szőci Öregek Otthona negyven éves jubileumi ünnepségén, a novákfalvai Kulturális Központ megnyitóján. Vendégségben jártak Velenyén, a szlovéniai testvérkórus meghívására.

Pethő Balázsné karnagy ismertette az idei terveket, amelyek között szerepel a Pétfürdői Megyei Kórustalálkozó, a nőnapi rendezvényen való részvétel, a székelykeresztúri vendégszereplés a Petőfi emlékünnepségen, a Somlói Napok, a kiscsőszi Pajtafesztivál, a VKSZK karneválja, a Bordalfesztivál, az adventi koncertek.

A hivatalos rész után nagyon hangulatos összejövetelt produkáltak, gyönyörű nótacsokrokkal „melegítették” be egymást, legsikeresebb számaikból is ízelítőt adtak. Közben anekdotáztak, emlékeztek az elmúlt évtizedekre, sikeres fellépésekre, aranyminősítésekre, fesztiváldíjakra, külföldi turnékra. A kötetlen beszélgetésnél elmondták, hogy mi volt a kórus legfőbb erénye. Így fogalmaztak: - A fegyelmezett munka, a dal igazi szeretete. Nagyon lelkesen énekeltünk mindig, szinte élveztük, amit csináltunk. Magunkénak vallottuk a zenét, a dalt.

A Borostyán Férfikar tevékenységét harminckilenc év után is bányász-szívvel, vasakarattal, s ami a fő: dalos kedvvel végzi. Nem hiába választották jelszavuknak: „DALOLVA SZÉP AZ ÉLET!”

- tolás -

Kertvárosi Bányász Művelődési Otthon
Tatabánya, Hadsereg út 98.
30/536-8301 www.banyaszmuvhaz.hu
banyaszmuvhaz@avertesagoraja.hu; perno@banyaszmuvhaz.hu

A Vértes Agorája

Meghívólevél a Bányászkórusok VI. Tatabányai Találkozójára

Tatabányán a Bányász Művelődési Otthon immár hatodik alkalommal invitálja az egykori bányászvárosba azokat a magyarországi és határainkon túli kórusokat, dalos közösségeket, melyek bányász múlttal rendelkező településeken működnek és/vagy tevékenységük során fontosnak tartják a bányász kulturális hagyományok őrzését, terjesztését valamint és nem utolsó sorban örömmel adnánk 10-15 perces ízelítőt repertoárjukból más kórusok, együttesek és a közönség előtt.

A program időpontja: 2015. április 25. szombat.

Tervezett kezdés: 13 óra (ez a jelentkezők számától függően változhat). Jelentkezéshez küldünk jelentkezési lapot elektronikusan vagy postai úton. Tovább információkért keressenek bennünket a fent megjelölt elérhetőségeinken!

Reméljük, rendezvényünkhöz csatlakozva Önöket is közreműködők soraiban láthatjuk majd és együtt, közösen segíthetjük a bányász kultúra terjesztését!

Jó szerencsét! **Pákai Ernő**
művelődési-otthon vezető

Rákos József

Lapzárta után érkezett a szomorú hír.

2015. március 23-án, életének nyolcvanegyedik évében, váratlanul elhunyt Rákos József kollégánk, a Nógrádi Bányász Nyugdíjas Bizottság elnöke, a BDSZ Országos Tanácsának és Elnökségének tagja.

Következő lapszámunkban megemlékezünk szakszervezeti munkásságáról.

Nyugodjon békében!

Teljesültek a követelések, elmaradt a demonstráció

Lapzárta után érkezett a jó hír:

A Munkáltatói Szövetség elfogadta az idei évi ágazati bérmegállapodással kapcsolatos 1,7%-os reálkereset növekedésre és az 1,8%-os egy főre jutó szociális juttatás mértékének emelésére vonatkozó munkavállalói oldaligényt. A megállapodás aláírására 2015. március 19-én, a Villamosenergia-ipari Ágazati Párbeszéd Bizottsági ülés keretében került sor.

Ezt megelőzően megoldódott az MVM társaságcsoportnál a VKSZ-t sértő magatartással kapcsolatos probléma és megszületett a társaságcsoport szintű bér- és szociális megállapodása is.

A béren kívüli juttatások kifizetése elkezdődött, így a Márkushegyi bányánál is kifizetik a „cafetéria” elemeket.

Ezzel a villamosenergia-iparban demonstrációs elvárásainkat, célkitűzéseinket teljes körűen sikerült megvalósítani, a meghirdetett tüntetés ezért elmaradt.

Köszönjük az eddigi – szervezéssel kapcsolatos – munkát mindenkinek, aki abban részt vett. Egyúttal köszönjük a támogatást és a szolidaritást!

Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete

A munkavállalói érdekvédelem újabb sikerét mondhatjuk magunkénak. A Villamosenergia-ipari Ágazati Párbeszéd Bizottság munkavállalói oldala – melynek a BDSZ képviselői is tagjai – többfordulós, eddig eredménytelen tárgyalássorozatot követően, arra az elhatározásra jutott, hogy a bér és szociális megállapodás – munkavállalók számára is elfogadható – végeredménye, csak akkor garantálható, ha a szakszervezet a számára biztosított érdekérvényesítő eszközök közül a demonstrációt veti be. A szervezés elkezdődött, az időpont és helyszín is megvolt. Hogy mégsem került sor a tiltakozás ezen formájára, annak nem kis mértékben az érdekeltek elszántsága volt az oka. Megint bebizonyosodott, hogy ha összefogunk, erőt mutatunk, győzhetünk.

(HIP)

KÖNYVAJÁNLÓ

„A várpalotai bányászszakszervezet kulturális érdekképviselete történetéből”

Petrovics László könyve fontos darabja a magyar bányászatról, illetve annak kulturális életéről megjelent kiadványok sorának. És hiánypótló is, hiszen a helyi szakszervezeti élet egy olyan jelentős területét teszi vizsgálat tárgyává – a kulturális érdekvédelmet -, melyet eddig senki nem publikált rajta kívül.

A könyv írója tudományos igényességgel, alapos kutatómunkát végezve, kiváló szakmai tudásával, eleget tesz ennek a kritériumnak.

A szerző kilenc fejezetre osztotta el mondanivalóját. Az első a várpalotai bányamunkásság kialakulása és szerveződései címet viseli. Itt ír a várpalotai bányászkodás kezdeteiről, a bányatársládák helyi történetéről, a helyi szakszervezet megalakulásáról, mely feltehetően 1918-ban történt meg. A második fejezetben taglalja a várpalotai bányamunkásság kulturális életét a kezdetektől 1944-ig. Ez már erősen a témába vágó, egy jelentős és máig ható eseménynyel, mely fordulópont az addigiakhoz képest: megalakul 1906. február 24-én a Jó szerencsét Olvasókör, mely először teszi szervezetté a kulturális tevékenységet. Krónikája koránt sem egyenletes, hiszen fel és leívelő szakaszok tarkítják, néha közel áll a megszűnéshez is. Feltétlenül megemlítésre méltó Korompay Lajos bányaigazgató neve, aki lelkes támogatója volt a bányászkultúrának. Ő akadályozta meg, hogy a Kör megszűnjön és ő javasolta, hogy az Olvasókör nagytermének – amely 44 nap alatt épült fel – fedelét ne deszkából, hanem téglából építsék. Érdekes és sokat mondó adat, hogy a létesítmény teljes 34000 pengős költségéből 22000 pengőt a munkások biztosítottak kölcsönjegyzéssel.

E fejezetben található egy vázlatos ismertetés Várpalota oktatási és iskolán kívüli művelődési lehetőségeiről 1920 és 1944 között, illetve a II. Világháború hatásának és következményeinek taglalására, a bányászkultúrát illetően.

A harmadik fejezet részletesen foglalkozik a bányászképzés évtizedeivel, kiemelten a várpalotai vájáriskola 1935-1949 közötti történetével, valamint a szocialista szakmunkásképzés kialakulásával 1945 és 53 között.

A negyedik fejezet „A kulturális érdekképviselet kialakulásával és megszilárdulásával, a bányavidéki kulturális szervezetek kiépítésével, a helyi szakszervezet kultúrmunkában játszott szerepéről szól. Egy lényeges dátum: megszűnik a Jó szerencsét Kör, s a helyén megalakul a Szabadság Kultúrotthon.

Az ötödik fejezet a nagy elképzelések időszakát idézi fel. Ez Várpalota, Pétfürdő, Inota egyesítésének időszaka egy új város épülése, ahol már 1952-ben felmerül egy új kulturális létesítmény építésének terve. 1958. szeptember 6-án átadják a helyi bányásznapon az új kultúrotthont.

A könyv hatodik fejezete ennek a létesítménynek, a Jó szerencsét Művelődési Ház – Központnak az öt évtizedes történetét dolgozza fel évszámokkal szakaszolva az időt. Érezhetően ez a kedvenc terepe a szerzői alkotókedvnek, hiszen Petrovics László ennek az intézménynek volt 1987 és 1998 között a vezetője. A művelődési ház „kitárta kapuit a széles rétegek számára. Sokan az itt élők között először láttak korszerű mozit, színházi előadást. Az amatőr művészeti mozgalom legfontosabb színterévé vált.”

1976-tól lesz a neve Jó szerencsét Művelődési Központ, melynek fenntartója a Várpalotai Szénbányák Szakszervezeti Bizottsága. A rendszerváltást követően igazodik az új helyzethez. Beszédes adat, hogy 58 féle tanfolyam és képzési forma került meghirdetésre a munkanélküliség enyhítésére. Szerényebbek a körülmények, de a Központ megőrizte a szolgáltatóképességét – írja Petrovics igazgató egy beszámolójában.

1998. január 31-én a Jó szerencsét Művelődési Központ jogutód nélkül megszűnt és egy új intézményrendszer, a Kulturális és Humánszolgáltató Intézet része lett. Majd utóbb, mint „Az ötvenéves intézmény” alcímet viselő fejezetből megtudjuk 2003-ban a Kulturális és Humánszolgáltató Intézetet a Szindbád Kht olvasztotta magába. Ezek azonban szervezeti vonatkozások, sokkal fontosabb a kulturális misszió teljesítése, amely soha nem bicsaklott meg. Ismét az igazgató beszámolójából idézek:

„Alapításától – napjainkig a Művelődési Központ a város és vonzáskörzetének kulturális, közművelődési kínálatát biztosította.”

A hetedik fejezet az amatőr művészeti csoportok históriáját, működését dolgozza fel, a Várpalotai Bányász Kórustól a Várpalotai Bányász Táncegyüttesen és a Várpalotai Bányász Nyugdíjas dalkörön keresztül egészen a Bányász Képzőművészeti Körig bezárólag, az együttesek prominens képviselőinek visszaemlékezéseit is felhasználva.

A nyolcadik fejezet a bányász elnevezésű civil kulturális szervezetekkel, így a Várpalotai Bányász Nyugdíjas Szakszervezettel és Klubbal, a Bányászhagyományok Ápolásáért Egyesülettel, a Várpalotai „Jó szerencsét” Bélyeggyűjtő körrel, valamint a Várpalotai Bányász Horgász Egyesülettel és a Rákóczi-telepi Baráti Kör Egyesülettel foglalkozik, míg az utolsó, kilencedik fejezet a Várpalotán található bányász műalkotásokról emlékezik meg.

Igen gazdag képanyag illusztrálja a szöveget, s különösképpen a Művelődési Központ vonatkozásában lapszemle válogatást is tartalmaz. A könyvet két hiteles személy ajánlja: Talabér Mária, Várpalota város polgármestere és Rabi Ferenc a BDSZ elnöke. A kötet lektorai dr. Buzási István és dr. Kelényi István, kiadóként pedig a könyvet a Várpalotai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet és Klub, valamint a Bányászhagyományok Ápolásáért Egyesület jegyzi.

- hip -

Kérés az Olvasóhoz

Egy évvel ezelőtt is kéréssel fordultunk az egyetemes magyar bányászatban dolgozó aktív és nyugdíjas munkavállalókhoz kérve, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-át szakszervezetünk alapítványai számára ajánlják fel.

E helyen is köszönetet mondunk mindazoknak, akik eddig is SZJA-juk 1%-ával támogatták Alapítványainkat.

Szeretnénk tájékozatni arról, hogy a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetén belül két olyan alapítványunk működik, melyek részére az 1996. évi CXXVI. törvény alapján az 1%-os támogatás felajánlható.

Tisztelettel kérjük, hogy segítsen abban is, hogy közvetlen családtagjai, ismerősei is a BDSZ alapítványai részére ajánlják fel a befizetett személyi jövedelemadójuk 1%-át.

Szeretnénk biztosítani Ön/öke/t arról is, hogy a felajánlott összegek az alapítványokban megfogalmazott célokra kerülnek felhasználásra.

Bányászokért Alapítvány adószáma: 19662240-2-42

A Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetéhez tartozó szakszervezeti tagok szociális, kulturális, jóléti, foglalkoztatási, egészségügyi, képzési-oktatási, üdültetési, segélyeztetési lehetőségeinek javítása, megfelelő szervezeti keretek és kiegészítő támogatási lehetőségek biztosítása a munkanélkülivé vált bányászok megsegítésére annak érdekében, hogy alkotó emberként találják meg helyüket a társadalomban.

Az alapítvány céljainak megvalósítása érdekében:

- Munkanélkülivé vált vagy egyéb okból rászoruló szakszervezeti tagok részére pénzbeli segélyt folyósít.

- Minden olyan esetben, amikor a közvetlen pénzbeli támogatás nem nyújt megfelelő segítséget (pl. egyedülálló ápolása vagy ellátása), természetben nyújtott szolgáltatásokkal segíti a rászorultakat.

- A közép- és felsőfokú bányászképzésben résztvevő tanulók, hallgatók javára ösztöndíjakat adományoz, ill. egyéb támogatásokat ad annak érdekében, hogy elméletileg jól megalapozott szaktudásukkal képesek legyenek a szakma sokoldalú fejlesztésére a mindenkori műszaki, gazdasági körülményeknek megfelelően.

- Elősegíti, ill. lehetőségeihez mérten anyagilag támogatja a munkavégzésből, a munkahely sajátosságaiból adódó egészségügyi problémák, károsító hatások megelőzésére, időben történő megismerésére irányuló kutatásokat.

- Anyagi eszközökkel segíti a megbetegedett bányászok - különös tekintettel a foglalkozási megbetegedésekre és a balesetekre - hazai és külföldi gyógy- és szanatóriumi kezelését, gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek, valamint a gyógyításhoz szükséges műszerek, felszerelések beszerzését.

- Szakirányú tudományos konferenciákat és rendezvényeket szervez, ill. támogat, szakemberek külföldi tanulmányutakon való részvételét segíti.

- Részben vagy egészben átvállalja az egyes szakszervezeti tagok, azok családtagjai üdülési költségtérítését, támogatja a saját tulajdonú bányászüdülők működését.

- Segélyben, képzési vagy átképzési támogatásban részesíti a felszámolásra és bezárásra kerülő bányavállalatoktól, bezárt aknaüzemektől elbocsátott szakszervezeti tagokat, továbbá támogatja ezen tagok áttelepülését, pályamódosítását és újrakezdését.

Bányász Kultúráért Alapítvány adószám: 19639439-2-42

Megfelelő anyagi alapot biztosítani olyan közösségi célú és közérdekű tevékenységek és vállalkozások támogatására, amelyek elősegítik

- a bányász településeken működő művelődési intézmények, egyesületek, egyesülések működéséhez és a bennük folyó kulturális, művelődési, oktatási, képzési, művészeti nevelő és szórakoztató tevékenységhez szükséges feltételrendszer kialakulását és működését, a lakóterületi közművelődési tevékenység erősítését,

- a haladó bányászhagyományok - szakma-kultúra - ápolását, megőrzését,

- a dolgozók képzését, a munkanélkülivé váltak képzését, átképzését.

Kérjük, hogy legyen/legyenek támogatóink és a 2013. évi adóbevallással együtt a formanyomtatványt kitölteni, és a NAV-hoz beküldeni szíveskedjék/szíveskedjenek. (akinek a munkáltatója készíti az adóbevallását, a nyilatkozatot a munkáltatónál kell leadnia).

Önöknek ez nem jelent többletkiadást, azonban ily módon segítségükkel hozzájárulhatnak alapítványaink célkitűzéseinek megvalósulásához.

Támogatását remélve és azt előre is megköszönve kívánok: Jó szerencsét!

Dr. Horn János

1%

Mindkét Alapítványunk ez úton köszöni meg a 2013-as évben kapott SZJA 1%-ot.

A Bányász Kultúra Alapítványra beérkezett összeget 52.317.- Ft-ot, az Alapítványban megfogalmazott célokra használtuk fel.

A Bányászokért Alapítványra nem érkezett felajánlás.

Szomszédolás 1.

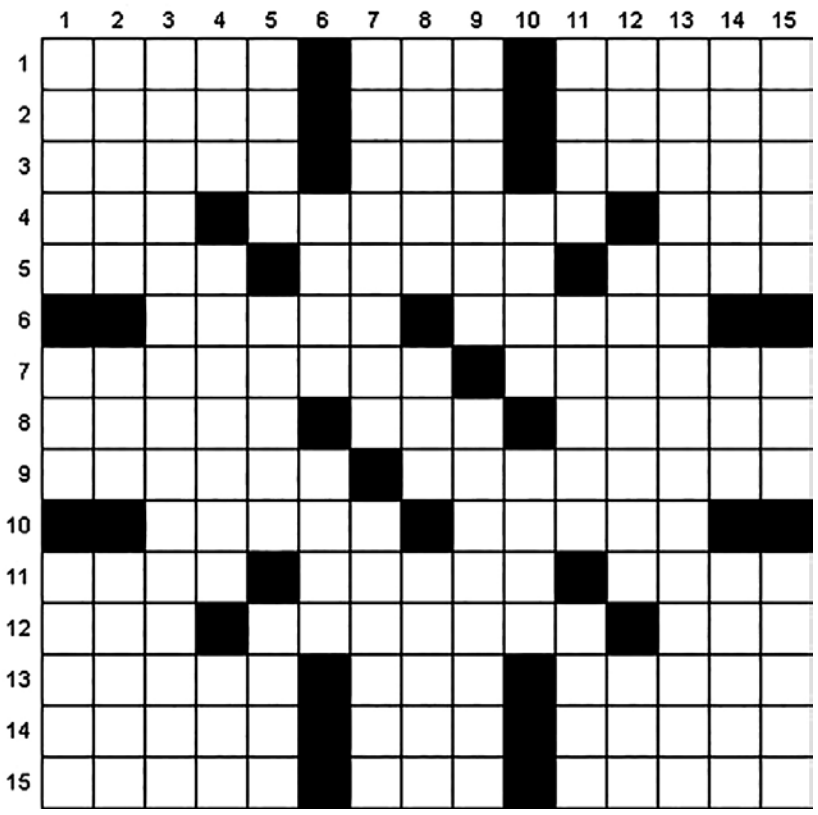

VÍZSZINTES:

1. Szigetelt huzalokból álló vastag vezeték. – Magyar Tudományos Akadémia, röv. – Nagyüzem a közelmúltban: Ganz-…**2.** Cervantes, a Don Quijote portugál írója szerint mi az, ami mindig fényt sugároz magából, még az ínség bajain és szűk nyílásain keresztül is? – Osztrák, olasz és portugál autójel. – **Nemesfém. Bányászata 2000-ben fejeződött be a szlovákiai Körmöcbánya térségében. A város nemcsak a bányászat, hanem a pénzverés központja is volt a történelmi Magyarországon. 3.** Köszöntés eltávozáskor, elváláskor. – Igaz is egynemű betűi. – Tisztálkodásra való helyiség. **4.** Párosan mardos! – Törökverő hősünk (Pál). – Érrendszer eleje! **5.** Nagybánya román neve: … Mare. – Területi, táji: …nális. – Nyomással való alakításra használt szerkezet. **6.** Gyakori spanyol családnév. Például ismert futballedző: Miguel … - Délszláv nép, amelynek farsangi hagyománya a busójárás. **7.** Amerikai-angol-kanadai akciófilm: … mennyország. – Honnan hozták vissza azt, amit az utolsó utáni pillanatban mentettek meg? **8.** Ritka férfinév. – Duplán: afrikai dob. – Más táborhoz csatlakozik. **9.** Vízi sport. Nálunk most nincs itt az ideje. – Lengyelországi falu. A Kárpátok egyik nevezetes hágójának névadója. **10.** Kortárs író (Péter). Egyik ismert regénye a Párhuzamos történetek. – Popegyüttes, amely a Hungária felosztása után alakult: … Roll. **11.** Érték. – Ázsiai ország. – Külszínről nyitott vágat. **12.** Folyadék, névelővel. – **Kemény, nehéz fém. A világon egyik legnagyobb lelőhelye Ausztriában, az Alpokban található.** – Szeszes ital tréfás neve. **13.** Akit elkapott a szenvedély, az mije lett valaminek vagy valakinek? – Régi súlyegység. – Női becenév. Névnapját novemberben ünnepli. **14.** Fiatal énekesnő francia keresztnévvel: Polgár … - Épületszárny. – Termés betakarítója. **15.** Világhírű francia impresszionista festő volt (Claude). – Jód és cink vegyjele. – Orvosok nyelve.

FÜGGŐLEGES:

1. Arab eredetű húsétel. – Japániró (Kobo). Nálunk is ismert regénye A homok asszonya. – Nagyobb háziállat, például ökör régies neve. **2.** Bolt. – Hóvirág része! – Bolti alkalmazott. **3. Európa legmélyebb földgázfúrását Ausztriában találjuk. Ott hol? 4.** Tétlenségben van! – Közlekedés bizonyos járművel. – Tej keverve! **5.** Egér menedéke. – Kényeskedés, magakelletés, régies szóval. – Az áramerősség egysége. **6.** Az Easy Night rockegyüttes dalából: „Az életed krónikáját magadnak …” – Folyónk északon. **7. Tűzálló tégelyek és téglák gyártására alkalmas ásvány. Nyugati szomszédunk másik bányászati rekordja fűződik hozzá. Ugyanis a világon legnagyobb földalatti telepe Ausztriában, az Alpokban található.** – Válogatott labdarúgó a közelmúltban (Sándor). **8.** Huszonkét óráig. - Fordítva: ázsiai szarvasmarhaféle. – Német tartomány: Rajna-… **9.** Keresztény templomokban a főhajót félkör alakban lezáró rész. – Állatokkal foglalkozó tudományág. **10.** Gyakori magyar családnév. Például kiváló színész a múlt század közepén: … Imre. – Jóhiszeműség, latin kifejezéssel: … fides. (De szintén viszonylag gyakori családnév is). **11.** Az egyik szülő becézve. – Elfogadja a felhívást egy mérkőzésre. – Étkezés, angolul. **12.** Páros és tárogató közös része. – Támogatott, kiállt valami mellett. – Forral, de csak részben! **13. Az ásványi kincsekben eléggé szegény Szlovákia egyik említésre méltó iparága a Szlovák-érchegységben. 14.** Francia férfinév. – Polka közepe! – Vendéglő a vasútállomáson, régies szóval. **15.** Olyan, mint a villám. – Fél trilla! – Csillagkép is, régi tévémárka is.

Beküldendő a vastag betűs meghatározások megfejtése a 2. és 12. számú vízszintes, valamint a 3., 7., továbbá 13. számú függőleges sorból.

A rejtvénypályázat nyertesei

A november-decemberi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: SZLÁV, FRANCIA, ŐSI, TÖRÖK, MÉMET, URÁLI.

A nyertesek: Darvas Lajos, 3720 Sajókaza, Sajó u. 2.; Földesi Lajosné, 2840 Oroszlány, Erőmű-Tópart Hrsz: 13446, Postaláda: 17.; Mencsik Gyuláné 3770 Sajószentpéter, Bükkalja út 3/4.

A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS
A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226; 351-7758 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdart Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • **Felelős kiadó: Rabi Ferenc** • ISSN 0133-6630